Што думаюць у Менску пра вайну ў Чачні (стар.4)
Financial Times лічыць, што інстынкты Лукашэнкі «глыбока бальшавіцкія» (стар.5)

СВАБОДА

Год заснаваньня 1902
Выходзіць з 1990
Галоўны рэдактар Ігар Гермянчук
Заснавальнік Павел Жук
Выдавец "Газэта СВАБОДА, Ltd."
Наклад 93 000
Адрас рэдакцыі:
220088 Менск, вул.Іванаўская,56
Тэл./факс 362441

15 сьнежня 1995 г. №59 Кошт свабодны

Ці будуць дэмакраты ў новым парламанце рэальнай сілай?

Клішэ аб "камуністычным Вярхоўным Савеце" не зусім адпавядае сапраўднасьці

Пасьля першай хвалі радасных эмоцыяў пад лозунгам: "Абралі!", беларускую грамадзкасьць пачало цікавіць другое, ня менш важнае пытаньне – каго абралі? Сваім галасаваньнем беларусы нанесьлі "маральную траўму" ня толькі прэзідэнту, але і ягоным ідэялагічным паплечнікам. Камуністы спадзяваліся 10 сьнежня папоўніць сваю фракцыю на 30-40 чалавек, але атрымалі ўсяго 10 новых мандатаў. Замест гэтага беларускі выбаршчык правёў у новы Вярхоўны Савет усіх тых, супраць каго "Христом Богом" заклікаў не галасаваць Лукашэнка.

Па-сутнасьці, Вярхоўны Савет 13-га скліканьня не зусім адпавядае свайму ўстаноўленаму пасьля травеньскіх выбараў клішэ – "камуністычны парламант". Фракцыя камуністаў складае ў ім цяпер, па дадзеных Цэнтарвыбаркаму, 42 чалавекі. Некаторыя аналітыкі выказвалі меркаваньне, што сярод дэпутатаў хапае гэтак званых "падсьнежнікаў" – людзей, якія ў працэсе выбараў фармальна не "высьвечваюць" сваю партыйнасьць, але потым далучаюцца да фракцыі. Але, як высьвятлілася, такіх аказалася зусім нямнога – паводле дадзеных саміх камуністаў, іхная фракцыя налічвае 44 дэпутаты (амаль 23% ад агульнай колькасьці абраных). Калі да ПКБ амаль ніхто не далучыўся пасьля іхнага травеньскага трыўмфу, тым больш малаверагодна, што фракцыя будзе расьці цяпер, пасьля адноснай сьнежаньскай няўдачы.

Даволі загадкавай з пункту гледжаньня пэрспэктываў займаемай пазіцыі ўяўляецца фракцыя аграрыяў – 33 "партыйных" сябры. Відавочна, што для незалежных дэпутатаў з памяркоўна "левымі" поглядамі аграры зьяўляюцца нашмат болей прывабнай сілай за нашых вельмі артадаксальных камуністаў. Ужо цяпер да фракцыі аграрыяў далучылася яшчэ 15 чалавек, пасьля чаго яны сталі самым масавым аб'яднаньнем у Вярхоўным Савеце – 48 дэпутатаў (24%). Сябраваць з аграрыямі спадзяюцца ня толькі іхныя перадвыбарчыя хаўрусьнікі камуністы, але і дэмакраты. Станіслаў Багданкевіч, напрыклад, назваў праграму аграрыяў "даволі лібэральнай, хоць і не пасьлядоўнай" і выказаў жаданьне супрацоўнічаць.

Дэмакраты ў новым парламанце будуць прадстаўленыя двума палітычнымі сіламі. З аднаго боку, левацэнтрысцкі Сацыял-дэмакратычны Саюз, які пр...еў у Вярхоўны Савет 12 дэпутатаў: 2 – ад Грамады, 2 – ад булахаўскай ПУАЗ і 8 – ад Партыі народнай згоды. Працэс далучэньня "пайшоў" і тут: паводле інфармацыі Дзьмітрыя Булахава, фракцыя блоку ўжо налічвае 16 дэпутатаў (8%). СДС, безумоўна, разьлічваў на большае, пераацаніўшы "левыя" настроі беларускага грамадзтва. Блок ствараўся чыста дзеля выбараў, у выніку дэпутаты ад сацыял-дэмакратаў ідэалагічна настолькі неаднародныя, што пакуль нават цяжка з упэўненасьцю сказаць, ці ўдасца ім выпрацаваць нейкую агульную ўзгодненую пазіцыю.

Безумоўна, асноўным прадстаўніком дэмакратычных сілаў у парламанце стане фракцыя Аб'яднанай грамадзянскай партыі. І тлумачыцца гэта нават ня колькасным складам фракцыі, а інтэлектуальным і прафэсійным патэнцыялам. Ад партыі ў парламант прайшлі даўно вядомыя і паважаныя палітыкі – Багданкевіч, Дабравольскі, Карпенка, Шлындзікаў, Ганчар. Фракцыя АГП налічвае пакуль 9 чалавек, але відавочна, што менавіта сюды пачнуць уліваццa многія незалежныя дэпутаты, асабліва калі ўбачаць у "аб'яднаных грамадзянаў" моцную палітычную і фінансавую пэрспэктыву.

З пункту гледжаньня гуртаваньня дэмакратычна настроеных парламантарыяў вакол АГП першыя заявы лідараў гэтай партыі выглядаюць даволі абгрунтаванымі і абачлівымі. "Мы ня лічым, што павінныісьці ў нейкую глухую апазіцыю ў тым выпадку, калі ўлада пачне праводзіць рэформы. Мы ня будзем у апазіцыі супраць пераўтварэньняў", – заявіў на прэс-канфэрэнцыі ў аўторак Станіслаў Багданкевіч. Анатоль Лябедзька падкрэсьліў, што АГП выступае з ідэяй стварэньня шырокага дэмакратычнага цэнтру, куды, на думку Лябедзькі, могуць далучыцца СДС, незалежныя і нават частка аграрыяў. Канечне, часам людзям уласьціва перабольшваць свае ўражаньні ад некаторых кулуарных размоў, але ў цэлым накірунак абраны правільны: пакуль ідзе працэс фармаваньня фракцыяў, нельга вызнаваць нейкую гранічную апазіцыйнасьць. Да таго ж Аляксандр Дабравольскі падкрэсьліў, што не хацеў бы, каб у будучым парламанце гучаў выраз: "апазіцыя АГП", як гэта было ў мінулым Вярхоўным Савеце з БНФ. У нейкай разумнай апазіцыйнасьці павінны аб'яднацца прадстаўнікі розных партыяў і незалежныя дэпутаты: адпаведна такая агульная фракцыя будзе хутчэй за ўсё мець іншую назву. У выніку кааліцыя вакол АГП зьбярэ, на маю думку, каля 20-25 дэпутатаў – тое, што сюды пажадаюць далучыцца "СДС і частка аграрыяў", выглядае, як мне здаецца, вельмі сумніўным.

Нельга не зьвярнуць увагу на яшчэ адзін аспэкт пры фармаваньні пазіцыі АГП у парламанце. Пры адсутнасьці ў новым Вярхоўным Савеце прадстаўнікоў права-кансэрватыўных поглядаў "аб'яднаныя грамадзяне" вымушаныя будуць рабіць пэўны дрэйф у бок кансэрватызму. Лідары АГП былі абраныя ў Менску дзякуючы дамоўленасьці з БНФ, калі электарат Фронту (у сталіцы – 20-25%) галасаваў за лібэралаў. Такім чынам, дэпутаты ад АГП прадстаўляюць у Вярхоўным Савеце і гэтую частку сваіх выбаршчыкаў, аб чым ня маюць права забываць.

Такім чынам, пасьля ўсіх падлікаў становіцца ясна, што незалежных, а значыць, і малапрадказальных дэпутатаў (гэтак званага "балота"), застанецца ня так многа, як здавалася з першага погляду – каля 70 чалавек (35%). Больш таго, як вядома, Мечыслаў Грыб ужо выступіў з ідэяй стварэньня "фракцыі беспартыйных". Якімі б не былі рознымі незалежныя парламантарыі, але пасьля згуртаваньня яны пачнуць крышталізаваць свае інтарэсы і прынцыпы, вызначаць пэўнасьць падыходаў, што зноў-такі пойдзе на карысьць дзеяздольнасьці і прагназаванасьці Вярхоўнага Савету.

Віталь ЦЫГАНКОЎ

Цяпер прэзідэнт Лукашэнка вымушаны пераконваць выбаршчыкаў, што ён рабіў усё магчымае, каб у Беларусі быў абраны парламант. А лідар беларускіх камуністаў С.Калякін (якога выбачыце на здымку разам з калегам Зюганавым) спадзяецца, што расейскія выбаршчыкі 17 сьнежня прагаласуюць выключна за камуністаў.

Пратэст судзьдзі як каштоўная папера

Скарга Сяргея Антончыка на рашэньне суда Ленінскага раёну Менска, які прысудзіў яму выплаціць 200 мільёнаў Івану Ціцянкову, была пададзеная ў Вярхоўны суд ужо больш за тры месяцы таму. Але дагэтуль лёс скаргі ня вырашаны. Чаму? З гэтым пытаньнем наш карэспандэнт зьвярнуўся да судзьдзі Івана Мінца, які разглядаў скаргу Антончыка.

– Цяпер справы Антончыка ў мяне ўжо няма,– патлумачыў сп.Мінец.– Я падрыхтаваў пратэст на рашэньне Ленінскага суда Менска і перадаў яго на подпіс старшыні Вярхоўнага суда Каравая. Але, па маіх зьвестках, пратэст дагэтуль не падпісаны. Антончык, калі я не памыляюся, таксама не праінфармаваны аб стане разгляду ягонай скаргі, хаця ўжо скончыўся вызначаны законам тэрмін яе разгляду.

– У чым сутнасьць вынесенага вамі пратэсту на рашэньне суда Ленінскага раёну?

– У тым, што рашэньне аб спагнаньні з Антончыка 200 мільёнаў рублёў зьяўляецца незаконным. Што тычыцца дакладнага зьместу пратэсту, то, пакуль няма канчатковага выніку, казаць больш я ня маю права. Нават калі пратэст будзе падпісаны, у ім магчымыя зьмены. Іх могуць унесьці як старшыня Вярхоўнага суда, так і ягоныя намесьнікі.

– Ці сустракаліся вы раней з падобнымі справамі?

– Канечне, бывала, калі даводзілася пісаць пратэсты. Часьцей за ўсё кіраўніцтва пагаджалася з маімі аргументамі, але калі-нікалі даводзілася і мне пагаджацца з довад...мі кіраўніцтва. Аднак вымушаны адзначыць, што ніколі ў Вярхоўным судзе не было такога супрацьстаяньня, як у справе Антончыка.

– А ці было так, каб некалькі месяцаў судзьдзя ня ведаў лёс свайго пратэсту?

– Таксама не было. Таму я і лічу, што за гэтым нешта стаіць, бо ўжо прынялі б рашэньне ў адпаведнасьці з законам. На жаль, яно не прынятае.

Такім чынам, пратэст судзьдзі ператварыўся ў нейкую каштоўную паперу, якая ляжыць у банку, і на яе "набягаюць" працэнты. На чыю карысьць? Наўрад ці зацягваньне справы ідзе на карысьць закону.

Алег ГРУЗЬДЗІЛОВІЧ

Беларускае тэлебачаньне чакае «Страшны суд»?

Многія з новаабраных дэпутатаў заяўляюць, што адным з першых пытаньняў, якія мяркуе разгледзець Вярхоўны Савет, стане праблема Белтэлерадыёкампаніі

Вядома, што Мечыслаў Грыб назваў праграму БТ у дзень выбараў "мастацкімі правакацыямі". Нават асьцярожны Аляксандар Абрамовіч на сваёй прэс-канфэрэнцыі адразу пасьля выбараў заявіў, што паводзіны кіраўніцтва Белтэлерадыёкампаніі можна разглядаць "з юрыдычнага пункту гледжаньня". Іншымі словамі, дзеяньні тэлевізійнага начальства падпадаюць пад некаторыя артыкулы Крымінальнага кодэксу, дзе гаворыцца аб байкоце выбараў і перашкодах ў іх правядзеньні.

Але, бадай, найбольш рашучымі аказаліся самі дэпутаты. Лідар фракцыі аграрнікаў Сямён Шарэцкі на прэс-канфэрэнцыі ў сераду быў максімальна канкрэтным: "Прыйдзе Страшны суд, і некаторыя адкажуць за тое злачынства, што яны ўчынілі. Яны адкажуць за ўсю хлусьню, паклёпы, што несьлі з экрану тэлебачаньня". Пры гэтым Шарэцкі падкрэсьліў, што мае на ўвазе ня толькі начальства, але і журналістаў, і службовых асобаў.

Алесь ГАНКОВІЧ

На тым сьвеце таксама праводзілі выбары?

Тры дні пасьля выбараў некаторыя з кандыдатаў у дэпутаты яшчэ працягвалі змагацца за тое, каб было прызнана, што выбары ў іх акругах адбыліся.

Напрыклад, не "апусьцілі рукі" народнафронтаўцы Валянцін Голубеў, Юры Беленькі і камуніст Валерый Драко, якім для яўкі не хапіла некалькі дзесяткаў выбаршчыкаў.

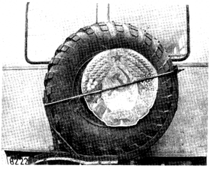
Найбольш драматычны вынік быў у Валянціна Голубева, – на яго 232-ой акрузе недахоп склаў усяго 37 чалавек. Калі б на акрузе Юрыя Беленькага галасаваць зьявілася 60 выбаршчыкаў, то і ён бы меў перамогу. Дэфіцыт у Валерыя Драко, члена ПКБ, быў крыху большым, але яму пашанцавала куды болей на суперніка: Юры Хадыка, хаця і прайграў свайму візаві, але, даведаўшыся пра магчымыя парушэньні, зрабіў усё, каб высьветліць становішча. І вось у панядзелак davераным асобам абодвух кандыдатаў стала вядома, што ў сьпісы выбаршчыкаў памылкова трапілі амаль пяцьсот вайскоўцаў з Белпалку, якія ўжо даўно звольніліся. У аўторак выбарчая камісія 230-ай акругі разгледзела гэтыя факты і прызнала выбары адбыўшымися. За рашэньне, якое адчыняе камуністу Драко законны шлях у парламант, галасавалі ўсе члены камісіі, у тым ліку і прадстаўнікі дэмакратычных партыяў. Аднак трэба падкрэсьліць, што рашэньне камісіі не азначае аўтаматычна, што Валеры Драко будзе абвешчаны дэпутатам, бо апошняе слова застаецца за Цэнтарвыбаркамам, які можа прызнаць памылку за тэхнічную, а можа і абвясьціць выбары несапраўднымі і скасаваць іх вынік.

У тым жа будынку Маскоўскага выканкаму і дакладна ў той жа час працавала і выбарчая камісія 232-ай акругі, дзе балатаваўся Валянцін Голубеў. Але тут аднадушнасьці не было. Толькі двое з членаў камісіі пагадзіліся з патрабаваньнем кандыдата ад БНФ праверыць выбарчыя сьпісы на ўсіх участках. Рэч ў тым, што такая праверка па 40-ым участку высьветліла ў сьпісах каля 20 нябожчыкаў. Але галоўнае, што старшыня камісіі Сьцепанюк пра гэта добра ведаў, бо Голубеў яго папярэджваў. Больш за тое, у першым туры 29 лістапада "мёртвыя душы" са сьпісаў былі выкасаваныя, але 10-га зьявіліся зноў "ажылі". Спрэчкі вакол інцыдэнту цягнуліся доўга. Валянцін Голубеў сьцьвярджаў, што яму дакладна вядомыя факты, калі супрацоўнікі 40-й камісіі наўмысна не пайшлі па выкліку хворых выбаршчыкаў. Паказваў ён і сьпісы тых жыхароў акругі, якія 10 сьнежня ляжалі ў шпіталях і там галасавалі (22 выбаршчыкі знаходзіліся ў шпіталі хуткай дапамогі, 8 – у раддоме на вуліцы Бельскага). Камісіі ўчасткаў былі абавязаныя выкасаваць гэтых людзей са сьпісаў, але і гэта не было зробленае. "Зусім ня ўсе камісіі працавалі недобрасумленна. Па маёй акрузе ёсьць участкі, дзе яўка дасягала 65 працэнтаў, дзе ўдакладнены зьвесткі аб кожным выбаршчыку. "Але былі і такія прыклады, якія сьведчаць, што справа ня толькі ў недобрасумленнасьці",– лічыць Валянцін Голубеў. Як стала вядома, да яго не прыслухаліся. У аўторак выбарчая камісія прызнала выбары неадбыўшыміся, а Голубеў зьвярнуўся ў Цэнтарвыбаркам і пракуратуру.

У Юрыя Беленькага таксама ёсьць прыклады з "мёртвымі душамі" ці хворымі, якіх ня выключылі са сьпісаў. Але галоўны ягоны "козыр" – зьвесткі пра прыкладна 130 студэнтаў фінансава-эканамічнага каледжу, якія нібыта пражывалі ў інтэрнаце, але на самой справе даўно разьехаліся. Беленькі мае задакумантаваную заяву з інтэрнату, але цікава, што старшыня акруговай камісіі катэгарычна адмовіўся высьвятляць гэты факт, і камісія прызнала выбары неадбыўшыміся. Юры Беленькі зьвярнуўся са скаргай да старшыні Цэнтарвыбаркаму Аляксандра Абрамовіча, які распарадзіўся праверыць скаргу.

Дарэчы, вядома, што калі справа аб "мёртвых душах" дойдзе да суда, то вінаватыя могуць быць жорстка пакараныя, бо ўсялякія "прыпіскі" цягнуць на наўмыснае зрываньне выбараў. Але, як упэўнены, напрыклад, Валянцін Голубеў, парушальнікі больш за суд баяцца тых, хто загадаў ім любымі сродкамі не дапусьціць у парламант прадстаўнікоў Народнага Фронту. І таму ігнаруюцца відавочныя парушэньні.

Алег ГРУЗЬДЗІЛОВІЧ

Распараджэньнем шэфа прэзідэнцкай адміністрацыі М.Мясьніковіча да 15 сьнежня ў кабінэтах усіх кіраўнікоў дзяржаўных прадпрыемстваў, установаў і арганізацыяў павінен быў зьявіцца лукашэнкаў герб і сьцяг. Калі меркаваць па гэтым здымку, то выходзіць, што загад нават перавыкананы – новая сімволіка пайшла ў масы.

МВФ стаміўся слухаць байкі

Выдача другой часткі stand-by пад вялікім пытаньнем

Днямі на адрас прэм'ер-міністра Беларусі прыйшоў ліст ад дырэктара адной з упраўаў МВФ, дзе выказваецца "шкадаваньне" аб немагчымасьці "завершыць першы агляд па праграме stand-by". Іншымі словамі, узгодненая з Фондам эканамічная праграма беларускім урадам не выконваецца, таму чакаць паступленьня другой часткі крэдыту ў памеры каля 50 мільёнаў даляраў пакуль не выпадае.

У сваім лісьце прадстаўнікі МВФ вельмі падрабязна апісалі тыя факты, якія ўказваюць на "недастатковую прыхільнасьць" Беларусі да ўласнай эканамічнай праграмы. Па-першае, невыкананьне абяцаньняў аб гнуткім абменным курсе, у выніку чаго Нацбанк згубіў каля 40% сваіх валютных рэзэрваў. Па-другое, умяшальніцтва дзяржавы ў дзейнасьць Нацбанку і рашэньне выдзеліць 2 трыльёны рублёў у якасьці ільготнага крэдыту на жыльлёвае будаўніцтва. Фонд таксама адзначыў "крайняе расчараваньне адсутнасьцю якога-небудзь прагрэсу ў галіне прыватызацыі і рэформаў прадпрыемстваў" і невыкананьне Беларусяй зьнешніх плацяжоў. Але самае галоўнае, што многія мерапрыемствы, закладзеныя ў праграме, "былі ў сапраўднасьці ня цалкам выкананыя". У сваім "Лісьце аб намерах" урад і Нацбанк Беларусі абяцалі выканаць усё бліжэйшым часам, але, піша МВФ, "аказалася, што гэта ня так". Фонд фактычна ўпершыню быў змушаны канкрэтна адрэагаваць на звычайную для беларускага кіраўніцтва практыку: у праграмах пісаць адно, а ў жыцьці рабіць іншае.

Безумоўна, што ліст з МВФ выклікаў у беларускага ўраду нярадасную рэакцыю. Кабінэт міністраў дагэтуль не прадставіў у прадстаўніцтва Фонду ў Беларусі ні праект бюджэту, ні якога-небудзь адказу на ліст. Высьвятляецца, што афіцыйнага ўказу пра 2 трыльёны рублёў на жыльлёвае будаўніцтва пакуль не існуе. Прынамсі, ніхто яго яшчэ ня бачыў. Безумоўна, Лукашэнка, асабліва ў сёньняшняй сітуацыі, ня можа сказаць "фэ" МВФ – так што ў бліжэйшыя тыдні варта чакаць тэрміновай "падгонкі" эканамічна-рэфарматарскіх паказьнікаў.

Алесь ГАНКОВІЧ

Калі няма грошай, ніякі ўказ не дапаможа

"Толькі цяпер нам выплацілі зарплату за верасень. За кастрычнік і лістапад абяцаюць заплаціць пасьля Новага года, а за сьнежань – вясной. Як жыць?"– пішуць у рэдакцыю рабочыя менскага аб'яднаньня "Інтэграл" С.Пушкарэвіч і А.Валодзька.

Тое ж самае хвалюе сёньня сотні тысячаў работнікаў дзяржаўных прадпрыемстваў. Паводле зьвестак міністэрства статыстыкі, запазычанасьць па зарплаце рабочым і калгасьнікам на канец лістапада склала 932 мільярды рублёў. Прагназуецца, што да канца сьнежня гэтая лічба перавысіць 1 трыльён рублёў.

Паміж тым прэзідэнт Лукашэнка, як вядома, выдаў указ № 483, адпаведна якому да канца 1995 г. павінна быць зьліквідаваная запазычанасьць па зарплаце. Праблема, аднак, у тым, што ад колькасьці прэзідэнцкіх указаў грошай на рахунках прадпрыемстваў болей не становіцца. Пакуль што растуць толькі даўгі.

Віктар ВАЛАДАШЧУК

ЗША вітаюць абраньне беларускага парламанту

Амэрыканская амбасада ў Менску зрабіла заяву ад імя Дзяржаўнага Дэпартаманту ЗША

У заяве гаворыцца: "Мы віншуем народ Беларусі і вітаем выбары, якія адбыліся, як важны крок на шляху разьвіцьця беларускай дэмакратыі.

Гэты станоўчы вынік быў дасягнуты нягледзячы на атмасфэру, якую міжнародныя назіральнікі вызначылі як "неспрыяльную для разьвіцьця дэмакратыі". У прыватнасьці, назіральнікі адзначылі "далейшыя абмежаваньні на свабоду прэсы з боку выканаўчай улады і захады, якія былі ёю прынятыя дзеля зьніжэньня яўкі выбаршчыкаў.

Галасаваньне было, у цэлым, добра арганізаванае, хаця ў некалькіх акругах назіральнікамі былі адзначаныя факты, "не адпаведныя Закону аб выбарах", якія маглі паўплываць на вынік выбараў у некаторых з іх.

Абавязковым элемэнтам любой дэмакратычнай дзяржавы зьяўляецца прадстаўнічая ўлада, якая функцыянуе. Дэмакратыя ў Беларусі далёкая ад дасканаласьці, але мы вітаем важны крок, які быў зроблены на шляху яе разьвіцьця".

Галоўны штаб беларускага войска ўзначаліў генэрал з Расеі

Генэрал-лейтэнант Аляксандар Чумакоў стаў новым кіраўніком галоўнага штабу беларускага войска

Цікава, што калі быў падпісаны адпаведны указ прэзідэнта, гэнэрала-лейтэнанта Чумакова А.П. у сьпісах беларускіх вайскоўцаў яшчэ не было.

13 сьнежня на прэс-канфэрэнцыі міністру абароны Беларусі Леаніду Мальцаву сярод іншых былі зададзеныя некалькі пытаньняў і адносна гэтага прызначэньня. Вядомаму сваёй шчырасьцю міністру на гэты раз давялося з асаблівай асьцярожнасьцю дзяліцца інфармацыяй з журналістамі. Ён так і не назваў прозьвішчы астатніх прэтэндэнтаў на пасаду, якія нечым не задаволілі прэзідэнта, аднак паведаміў, што апошнім часам Чумакоў служыў у Расеі, а напярэдадні прызначэньня знаходзіўся ў распараджэньні галоўнакамандуючага расейскімі сухапутнымі войскамі. Пэўная сувязь з Беларусяй ў біяграфіі Чумакова знайшлася – яшчэ ў часы СССР ён быў галоўным начальнікам штабу Беларускай вайсковай акругі. Цікава, што з тых часоў у яго засталася кватэра ў Менску, дзе ён і будзе цяпер жыць.

Па словах Мальцава, новы начальнік галоўнага штабу сам выявіў жаданьне служыць у Беларусі і ў аўторак у кабінэце міністра прыняў прысягу на адданасьць нашай краіне. Гэнэрал-маёр Валерый Хацкевіч, які часова выконваў абавязкі кіраўніка галоўнага штабу, застаўся ягоным першым намесьнікам. Цікава таксама адзначыць, што указ аб прызначэньні Чумакова быў падпісаны 8 сьнежня, якраз у той дзень, калі ў Менск прыбыла вайсковая дэлегацыя з Расеі, узначаленая Паўлам Грачовым.

На прэс-канфэрэнцыі журналісты таксама даведаліся, што колькасьць беларускага войска сёньня складае 85 тысячаў чалавек і будзе паступова зьніжацца ў адпаведнасьці з вайсковай рэформай. 10 тысячаў у войску – кантрактнікі (міністар выказаўся за паляпшэньне долі тых вайскоўцаў, што служаць па кантракце). Яшчэ адна цікавая лічба: злачыннасьць у войску за гэты год зьнізілася на 31%. Леанід Мальцаў паведаміў таксама, што міністэрства, магчыма, выкажацца за зьніжэньне тэрміновай службы з 1,5 да аднаго году. Што тычыць вайсковых кафэдраў у вышэйшых навучальных установах, то прагучала добрая для студэнтаў навіна – кафэдры скасоўваць ня будуць. А ўсіх будучых прызыўнікоў міністар парадаваў планамі ўвядзеньня апроч тэрміновай службы таксама службы ў рэзэрве для тых, хто не жадае перарываць навучаньне ці працоўную дзейнасьць. "У нашым войску камплектнасьць стопрацэнтовая, і калі хто з прызыўнікоў аддасьць перавагу службе ў рэзэрве, то чаму б не?"- кажа Леанід Мальцаў.

Было б выдатна, калі б гэтыя і іншыя рэфарматарскія погляды гэнэрал-лейтэнанта Мальцава падзяліў і гэнэрал-лейтэнант Чумакоў.

Алег ГРУЗЬДЗІЛОВІЧ

Забойствы ці самагубства?

У ноч з 10 на 11 сьнежня ў Гарадзенскім аблвыканкаме, дзе працавала абласная выбарчая камісія, адбылася трагедыя.

На даху прыбудовы быў знойдзены труп начальніка ўправы аховы здароўя аблвыканкаму Ўладзімера Белазёрцава. Ён зваліўся з сёмага паверху і праляцеў чатыры паверхі. Пакуль невядома, ці было гэта самагубствам.

С.М.

Калгаснікі запісваюцца ў беспрацоўныя

У Магілёўскай вобласьці павялічваецца колькасьць калгасьнікаў і саўгасьнікаў, якія пачалі звальняцца з працы і рэгістравацца ў якасьці беспрацоўных.

Рэч у тым, што больш як у ста гаспадарках вобласьці заробак не выплочваюць ажно з лета. Людзі ідуць у беспрацоўныя, каб мець хаця б грашовую дапамогу па беспрацоўі. Канечне, 85 тысячаў рублёў дапамогі трохі саступаюць сярэдняму заробку калгасьнікаў. Але ў адрозьненьне ад яго, дапамогу плоцяць даволі рэгулярна. Службы занятасьці ня хочуць афішаваць згаданыя выпадкі. Па вобласьці іх ужо больш за дзьве сотні.

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

У Гомлі ёсьць каму расказаць пра «Міжнародную амністыю»

Гомельская ініцыятыўная група садзеяньня "Міжнароднай амністыі" правяла ў абласным цэнтры чатырохдзённую інфармацыйную акцыю з нагоды міжнароднага Дня правоў чалавека, які адзначаўся 10 сьнежня.

Ініцыятыўная група была сфарміраваная два гады таму і дагэтуль зьяўляецца адзінай у Беларусі, таму і было вырашана расказаць пра дзейнасьць арганізацыі "Міжнародная амністыя" і непасрэдна пра саму ініцыятыўную групу. На выставах у гомельскай універсітэцкай бібліятэцы ўвазе наведвальнікаў былі прапанаваныя плакаты і літаратура, якія распаўсюджваюцца "Міжнароднай амністыяй" па праблемах абароны правоў чалавека, справаздачы гэтай арганізацыі, якія яна рыхтуе кожныя паўгода па пытаньні выкананьня правоў чалавека ва ўсіх краінах сьвету.

Напрыклад, у апошняй паўгадавой справаздачы, прысьвечанай выкананьню правоў чалавека ў краінах СНД, быў згаданы інцыдэнт, які меў месца сёлета ў Гомелі 1 траўня, калі падчас сьвяткаваньня Дня міжнароднай салідарнасьці працоўных міліцыяй былі зьбітыя ўдзельнікі альтэрнатыўнага "неафіцыйнага" мітынгу.

БелаПАН

Як у нас спрабуюць разбурыць сацыялізм

Планава-рынкавы гібрыд

Сацыялізм – гэта калі дзяржава валодае ўсім. Дае нам працу, абавязковую прапіску, разьмяркоўвае прадукты, здае ў арэнду жыльлё. Усё належыць ёй: будынкі, заводы, дарогі, лясы, нават нашыя душы і думкі, за якімі ажыцьцяўляецца кантроль. Карацей, сацыялізм – гэта суцэльная манаполія дзяржавы.

Вельмі радыкальным сродкам супраць сацыялізму зьяўляецца прыватызацыя. Таму ўсе апошнія гады ў Беларусі яна адбывалася непасьлядоўна, марудна, усяляк тармазілася. Канечне, нашыя посткамуністычныя ўлады калі ня розумам, то інстынктам адчуваюць, што ўсе гэтыя размовы пра рынкавы сацыялізм, пабудаваны "ў асобна ўзятай краіне" – суцэльнае трызьненьне.

Днямі міністар эканомікі Расеі Васільеў сказаў у інтэрвію, што спробы стварыць гібрыд планава-рынкавай эканомікі прывядуць толькі да пагаршэньня сітуацыі. Ён упэўнены ў тым, што трэба рабіць або адно, або другое, трэцяга шляху няма. Відавочна, што гэтае выказваньне датычыла перадусім нашай Беларусі, начальства якой усё ніяк не зарыентуецца ў сітуацыі і працягвае дурыць галовы свайму рахманаму народу сацыяльнай дэмагогіяй.

А што да разьдзяржаўленьня, дык яно, як мне здаецца, замаруджанае з дзьвюх прычынаў. З аднаго боку, прэзідэнцкая каманда ўчэпіста трымае дзяржаўную маёмасьць у сваіх руках (бо каму патрэбная голая ўлада, калі ты нічым рэальна не валодаеш, апроч свайго гербу са сьцягам?). З другога боку, яны ведаюць, што паскоранымі тэмпамі вядуць краіну да прорвы, і цярплівасьць народу калі-небудзь ды скончыцца. Таму трэба падмацаваць свае тылы, забясьпечыць сябе добрым кавалкам, пакуль яшчэ дзяржаўнай маёмасьці. А такія справы, як вядома, ня робяцца за дзень.

Вось чаму ганьбаваньне прыватызацыі, у тым ліку і чэкавай, стала ў нас дзяржаўнай палітыкай. У выніку ў дурнях застаецца народ, які разьняверылі, але не прапанавалі яму нічога лепшага. Кіраўніцтва краіны ўвесь час паўтарала, што чэкі – гэта блеф. Людзі і перасталі па іх зьвяртацца – а гэта значыць, адмовіліся ад сваёй, хоць і невялічкае, долі дзяржмаёмасьці. Потым былі фактычна разгромленыя інвэстыцыйныя фонды, куды частка грамадзянаў пасьпела ўкласьці свае чэкі. Такім чынам, большая частка дзяржаўнага пірага засталася па-ранейшаму пад кантролем прэзідэнцкай каманды.

Каб прыхаваць свае намеры, урад правёў нядаўна мізэрную індэксацыю чэкаў. Гэта, безумоўна, крыху актывізавала насельніцтва. На Гарадзеншчыне, напрыклад, заявы на атрыманьне чэкаў ужо падалі 60% тых, хто меў на гэта права. Але атрымала і выкарыстала іх пакуль што толькі трэцяя частка.

Сьмерць манапалістам!

На Гарадзеншчыне 126 прадпрыемстваў-манапалістаў. Гэта выразны атавізм сацыялізму. Абласны антыманапольны камітэт, па словах яго кіраўніка Л.Кардаша, створаны дзеля таго, каб разбурыць гэтую сацыялістычную манаполію. Дасягненьні ў гэтым ёсьць пакуль толькі вонкавыя. За апошні час адбылося "разукрупненьне" розных аб'яднаньняў. Напрыклад, у Лідзе з аднаго гарпрамгандлю зьявілася шэсьць асобных. Усяго ў выніку дэманапалізацыі самастойнасьць набылі 116 прадпрыемстваў.

Вынікі, аднак, пакуль мізэрныя. На думку сп.Кардаша, прычына ў тым, што ў нас няма прыватнай уласнасьці, няма і ня будзе сапраўднай канкурэнцыі. На Гарадзеншчыне больш-менш пасьлядоўна праводзіцца малая прыватызацыя. Але зноў такі, робіцца гэта нейкім сацыялістычным шляхам. Сёньня ўжо 22% валавай прадукцыі ў вобласьці вырабляюць акцыянаваныя прадпрыемствы. Аднак доля прыватных вытворцаў зусім нязначная – менш за два працэнты.

Ды і прадпрыемствы, што былі манапалістамі, застаюцца імі і пасьля акцыянаваньня, хаця дзяржаве ўжо не належаць. На прыклад, Лідзкі лака-фарбавы завод, які лятасьць на працягу паўгоду 6 разоў падвышаў кошты на сваю прадукцыю. Або Гарадзенская пальчатачная фабрыка. Спачатку антыманапольнаму камітэту вельмі не падабалася, што амаль усе пальчаткі (93%) праз камэрцыйныя структуры вывозіліся за мяжу, а кошты на ўнутраным рынку імкліва расьлі. Фабрыка ў гэты час квітнела. "На Захадзе нармальнай лічыцца рэнтабельнасьць у 25-30%, навошта ж на пальчаткавай фабрыцы абавязкова даганяць яе да 100-115%?" – дзівіцца старшыня антыманапольнага камітэту. Ды ясна навошта – трэба было карыстаць з моманту. Сёньня пальчатак у крамах шмат, аднак купляюцца яны кепска, бо занадта дорага каштуюць. Тое самае здарылася з крухмальнымі заводамі. Сваю прадукцыю яны ня могуць прадаць, бо крухмал, які завозіцца з-за мяжы, таньнейшы.

Гэты чалавек пераананы, што нельга дапускаць "ніякай прыватызацыі, няхай усё будзе дзяржаўным". Пакуль яно так і ёсьць. І вось вынік...

Ва ўмовах упартага захаваньня сацыялістычнага спосабу гаспадараньня дзейнасьць антыманапольнай службы будзе заўсёды нагадваць працу Сізіфа. Па словах сп.Кардаша, куды ні кінь вокам – паўсюль манапалісты. Кошты дыктуюць камунальнікі, камбінат рытуальных паслугаў, транспартнікі, сувязісты, якія за ўстаноўку тэлефона бяруць нічым не абгрунтаваную плату. Наконт апошніх у камітэце склалі паперу, цяпер чакаюць рэакцыі. Або ўзяць аўтатранспартнае прадпрыемства "Нёман-Лада", якое на запчасткі робіць 75-працэнтовую нацэнку, таму рамонт машыны абыходзіцца ў мільёны рублёў. З аўтарамонтнікаў за гэта трэба спагнаць незаконна атрыманы прыбытак.

Як пакупніка сп.Кардаша абурае, напрыклад, што толькі дзьверы цяпер каштуюць паўтары мільёны рублёў. "Хто ж іх купіць за такія грошы?" – дзівіцца ён. Сапраўды дорага. Але калі ніхто ня будзе купляць, хочаш – ня хочаш давядзецца зьніжаць кошт. Такія законы рынку.

Але ў старшыні антыманапольнага камітэту ёсьць іншы рацэпт – "сацыялістычны". Ён лічыць, што некалі памылкова былі скасаваныя гандлёвыя інспэкцыі. Іх трэба аднавіць чым хутчэй. Было крыху дзіўна пачуць ад яго такое. Раней, як вядома, існавалі гандлёвыя інспэкцыі і народны кантроль. Цяпер жа армія кантралёраў значна павялічылася: Кантрольная палата, падатковая інспэкцыя, прэзідэнцкая служба кантролю на месцах, ды яшчэ і антыманапольны камітэт. На мой погляд, сітуацыя ў нашай эканоміцы вельмі нагадвае біблейскую гісторыю пра хворую жанчыну: чым больш дактароў браліся яе лячыць, тым горш ёй рабілася.

Л.Кардаш, аднак, таксама гэта добра ўсьведамляе. "Падаткаў прыдумалі ўжо столькі, што можна заблытацца з іх падлікам. Нездарма ж прыватны бізнэс не разьвіваецца. За два апошнія гады ў вобласьці ня вытрымалі падаткавага цяжару 524 малыя прадпрыемствы, якія спынілі сваё існаваньне. Большасьць дзяржаўных і акцыянаваных прадпрыемстваў таксама ляжыць "на лапатках", – гаворыць старшыня антыманапольнага камітэту.

Сяргей АСТРАЎЦОЎ

Адукацыя таксама пратэстуе

Беларускі рэспубліканскі прафсаюз работнікаў адукацыі і навукі прыняў рашэньне падтрымаць акцыю пратэсту, якая намечана Фэдэрацыяй прафсаюзаў на 18 студзеня 1996 года.

У гэты дзень работнікі адукацыі сумесна з прадстаўнікамі іншых галінаў правядуць пікетаваньні, мітынгі, сходы працоўных калектываў, падчас якіх будуць вылучаныя, у прыватнасьці, наступныя патрабаваньні: у самыя кароткія тэрміны сплаціць запазычанасьць па заработнай плаце, правесьці індэксацыю несвоечасова выплачаных сумаў у адпаведнасьці з ростам спажывецкіх цэнаў і тарыфаў на камунальна-бытавыя паслугі.

У Лідзе гасяць сьвятло

Камунальнікі Ліды атрымалі ўрадавую тэлеграму, згодна з якой яны абавязаныя скараціць расходы на асьвятленьне вуліцаў, сквераў, паркаў.

Колькасьць вулічных ліхтароў павінна зьменшыцца на 60 працэнтаў, а ў парках і скверах у цёмны час сутак увогуле будзе панаваць цемра. Згодна са спэцыяльным графікам, ад 2 да 7 гадзіны раніцы ліхтары гарэць ня будуць і на вуліцах. За выкананьнем будуць сачыць праваахоўныя органы.

БелаПАН

Гісторыя пра булачку

Магілёўскія школы маюць мільярды рублёў запазычанасьці за прадукты харчаваньня.

Справа з вучнёўскім харчаваньнем значна пагоршылася. Датацыя з бюджэту на аднаго вучня складае ўсяго 400 рублёў. Гэтага не хапае нават на звычайную булачку. У некаторых школах горада дзецям, каб яны хоць нешта зьелі, пачалі выдаваць па палове булачкі, бо толькі 13% дзяцей набываюць аплочаную бацькамі школьную ежу, астатнія ж карыстаюцца бюджэтнай датацыяй.

Ахвяры тэлефоннага каханьня

Двое 40-гадовых мужчынаў і 20-гадовы хлопец з Бялыніцкага раёну сталі ахвярамі сваіх пачуцьцяў.

Прачытаўшы ў газэтнай рэкламе аб'яву аб магчымасьці тэлефоннага сэксу, яны скарысталіся паслугай. Толькі атрымаўшы рахункі па дзьвесьце – трыста тысячаў рублёў, яны здагадаліся, што код быў з далёкага замежжа. Уражаньне ад рахункаў было больш моцнае за тэлефоннае каханьне.

Хоцімск – самагонны край

Хоцімская міліцыя пачала апэрацыю па змаганьні з самагоншчыкамі.

Спэцыяльнымі рэйдамі ў лясах раёну за месяц знойдзеныя шэсьць стацыянарных самагонных апаратаў.

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

У Лунінцы зьліквідаванае аддзяленьне КДБ

Будынак плануецца здаць у арэнду камэрцыйным структурам. Але на ўсялякі выпадак у райцэнтры пакінулі працаваць двух супрацоўнікаў, якія цяпер будуць падпарадкоўвацца начальніку Пінскай управы КДБ.

Ігар БАРАНОЎСКІ

УДАКЛАДНЕНЬНЕ

У газэце СВАБОДА за 8 сьнежня быў апублікаваны матар'ял агенцтва СІМ пад назвай "Д'ябал спакусіў". У гэтай інфармацыі па віне карэспандэнта агенцтва былі дапушчаныя недакладнасьці. У прыватнасьці, не адпавядаюць сапраўднасьці зьвесткі аб тым, што адзін з пастараў царквы эвангельскіх хрысьціянаў-баптыстаў скраў 2,5 мільярды рублёў, прызначаных на пабудову храма. На самой справе, праваахоўныя органы шукаюць аднаго з парафіянаў царквы, разьмешчанай у Менску па вуліцы Гурскага, які падманным чынам атрымаў крэдытаў на суму ў 2,5 мільярды рублёў і зьнік. Агенцтва СІМ прыносіць свае выбачэньні царкве эвангельскіх хрысьціянаў-баптыстаў, а таксама Саюзу хрысьціянаў веры эвангельскай.

АНЭКДОТ

У купэ міжнароднага цягніка, што мінае беларуска-польскую мяжу, разам з нашымі турыстамі едзе француз. Уваходзіць мытнік і пытае:

– Гарэлка, цыгарэты, наркотыкі??!

– Што Вы,– адказвае француз,– мне б кубачак кавы.

TABULA RASA

Беларускі канфлікт

Алег ГРУЗЬДЗІЛОВІЧ

Сёньняшняя Беларусь нагадвае мне Францыю другой паловы мінулага стагодзьдзя, дзе прамысловы монстар-Парыж высмоктваў усе сокі з велізарнай сельскагаспадарчай краіны. У тагачаснай Францыі сталічнае жыцьцё і жыцьцё ў правінцыі былі катастрафічна непараўнальныя як па мерках дабрабыту, цывілізаванасьці, так і па разьвіцьці грамадзкай сьвядомасьці. Падзеі францускай рэвалюцыі былі ў пэўным сэнсе сьледзтвам канфлікту паміж сталіцай і ўскраінай, якая навязала дэмакратычнаму Парыжу фэадальна-патрыярхальны спосаб кіраваньня. Вызваленьне ад ланцугоў апошняй францускай манархіі прайшло праз бунт люмпэну, болей вядомы нам як "Парыская камуна". І гэта самы карысны з урокаў тых падзеяў: калі з рэформамі ў правінцыі зацягваць, то можа настаць час "Ч", "час чырвоных". Прапісаная ў буйным горадзе правінцыя з задавальненьнем праглыне чырвоны кручок "роўнасьці і справядлівасьці" і пачне ўсё дзяліць і хапаць. А што ня зможа ўхапіць, тое пачне зьнішчаць. Так ужо было, і ня толькі ў Парыжы.

Усялякае параўнаньне, як вядома, кульгае. Тым больш кульгае параўнаньне Беларусі з Францыяй, няхай сабе і мінулага стагодзьдзя. Сказаць па шчырасьці, яно для нас яшчэ занадта пачэснае. Але, на маю думку, факт, што Менск і ўся астатняя Беларусь – зусім рознае. Зусім-зусім. І вынікі мінулых выбараў гэта выразна пацьвердзілі. Такі кантраст яшчэ дзе-небудзь у Эўропе цяжка знайсьці. Заклікаю ў сьведкі тыя тысячы беларусаў, якія за гэтыя гады пабылі з торбамі хаця б ў Польшчы: хіба вы не пацьвердзіце, што розьніца паміж Варшавай і якім-небудзь маленькім Насельскам зусім не такая вялізная, як паміж Менскам і нават Барысавам? Тое, аб чым я кажу, – небясьпечная зьява. Сама Беларусь больш падзеленая ня столькі на ўсход і захад, як прызвычаіліся лічыць дэмакратычныя палітыкі, колькі на сталіцу і ўсё астатняе. Гэта розныя планэты, якія круцяцца па сваіх законах. Куміры ў Магілёўскай і Берасьцейскай абласьцях супадуць хутчэй, чым на Берасьцейшчыне і ў Менску. Нават буйныя гарады не суадносны са сталіцай. Глядзіце: эксміністар ўнутраных справаў Захаранка, які стукнуўў прэзідэнцкімі дзьвярыма, меў бы выдатны шанец на перамогу ў Менску і не знайшоў спачуваньня ў Гомлі, дзе, быццам бы, і ўзровень жыцьця ніжэйшы, і незадавальненьне большае. Але высьвятляецца, што ў Менску болей незадаволеных прэзідэнтам, а ў Гомлі – уцекачамі ад прэзідэнта.

Цікава аднак, што і Менск таксама нельга выхопліваць з агульнага кантэксту і ставіць на "п'едэстал сьвядомасьці". Заўважце, што ў Менску выбары насуперак усім "джэнтльмэнам удачы" адбыліся ў цэнтральных, рынкава разьвітых акругах, а пакаёвыя раёны павялі сябе як Горадня ці Ворша: Серабранка, Паўднёвы Захад, Чыжоўка, Сухарава, Захад таксама ня будуць мець дэпутатаў у парламанце. І там, і там сваё досыць сьвядомае "фэ" выбарам сказаў той самы люмпэн, які лавінай ішоў галасаваць за Лукашэнку на прэзідэнцкія выбары, а потым арганізавана выкрэсьліваў усе чатыры "не" на рэфэрэндуме. 10 сьнежня рашучасьць была непатрэбная, і ён адлежаўся на канапе пад шатамі "Трох таполяў на Плюшчысе". Але відавочна, што сувязь з кумірам пачала губляцца, інакш кожны пайшоў бы галасаваць супраць тых, каго прэзідэнт абвесьціў сваімі першымі ворагамі. Гэтага не адбылося. Той факт, што фронтаўцы Голубеў, Беленькі, Антончык пераканаўча перамаглі сваіх канкурэнтаў, паказвае, што порах у прэзідэнцкіх парахаўніцах 10 сьнежня аказаўся адсырэлы. Можа, ён і высахне ў летніх неверагодных умовах, але пакуль ідзе іншы працэс. Люмпэн губляе надзею на свайго прэзідэнта, ён цалкам страчвае палітычныя арыентыры. Любых колераў. Пазбаўленьне ад куміра, як ломка для наркамана, будзе жахлівай. Калі сталіца ведае, што рабіць, калі за сяло і райцэнтры ведаюць, што рабіць, іхныя лідары-аграрыі, то разгублены люмпэн сярэдніх гарадоў і ўскрайкавых мікрараёнаў сталіцы гэтага ня ведае, аб чым ён і прасігналізаваў грамадзтву 10 сьнежня. Таму каюся ў надзеі на нашага ненадзейнага прэзідэнта, але ў пэўным сэнсе было б добра, каб часова свой правадырскі ўплыў на люмпэн ён захаваў. На тэрмін, пакуль пачнуцца і дадуць бачны вынік рэформы. Інакш будзе бяда, і разбуральная сіла люмпэнскай стыхіі зьнішчыць усіх.

Як і ў францускага канфлікту мінулага стагодзьдзя, у сёньняшняга беларускага канфлікту шмат бакоў, шмат узроўняў. Канечне, гэта канфлікт ня толькі паміж горадам і вёскай, але і паміж рынкавай і планавай эканомікамі, паміж інтэлектуальнай працай і фізічнай, паміж культурай і дзікунствам. Толькі сёньня беларускі канфлікт найбольш выразна вызначыўся ў супрацьстаяньні сталіцы і ўсёй астатняй часткі краіны. Тут няма нічога дзіўнага, мы жывем у пэўны гістарычны пэрыяд, з якога ўжо відаць выйсьце, аб чым і сьведчыць сьнежаньская перамога дэмакратыі ў Менску. Дагэтуль Лукашэнка бліскуча скарыстоўваў энэргію, што выдзялялася ад супрацьстаяньня сталіцы і правінцыі на барацьбу са сваімі палітычнымі апанэнтамі. Заўтра гэтая энэргія павінна спрацаваць наадварот. Скажам так, што апазіцыянэры з Беларускага народнага фронту выканалі гістарычную місію, якая выявілася ў стварэньні мастка паміж таталітарным аскепкам былой імпэрыі і цывілізаванай Беларусяй. Па гэтым мастку і прайшлі дэмакраты ў парламант. Цяпер зьявілася сапраўдная магчымасьць упарта, але спакойна ствараць умовы для прымірэньня сталіцы з правінцыяй, вёскі з горадам і г.д. Проста трэба перавесьці канфлікт паміж тэрыторыямі і людзьмі ў канфлікт умоваў. Няхай больш спрыяльныя для разьвіцьця, для высокіх заробкаў, адукацыі канкурыруюць з менш спрыяльнымі. На чыім баку будзе перамога, відавочна.

Вось толькі ці здолее наш прэзідэнт на гэты пераходны пэрыяд "нэйтралізаваць" свой любімы люмпэнскі электарат. Калі не – нас чакае, згодна з прыкладам Францыі – "Парыская камунія". Але потым усё роўна настануць часы Рэспублікі, толькі ўжо парламанцкай, бо гісторыя ўсё ж такі чамусьці вучыць. Нават самых цёмных.

Чаму не атрымаўся «смаргонскі варыянт»

Меркаваньне неабыякавага назіральніка

Я чалавек нэйтральны, але не абыякавы. Паназіраўшы збоку за пройгрышам БНФ на выбарах, я хацеў бы выказаць некаторыя заўвагі. Пачну са Смаргоні, дзе балатаваўся Зянон Пазьняк. Усім цяпер відавочна, што адзін з лідараў мясцовай філіі БНФ А.Дзергачоў зрабіў тактычную памылку, зьняўшы сваю кандыдатуру на карысьць лідара Фронту. Чым быў абгрунтаваны такі крок – вядома: два прадстаўнікі аднае партыі толькі расьцягнуць паміж сабой галасы аднаго электарату. Стаўка рабілася на тое, што Зянон Пазьняк пройдзе з першага разу. Хаця ў Смаргоні і высокі рэйтынг БНФ, але ў гэтым горадзе, калі мне ня здраджвае памяць, актыўнасьць выбаршчыкаў у мінулыя выбары была самай нізкай па вобласьці. Таму, маўляў, другі тур мог бы і не адбыцца. Аднак 67,5% – лічба ўдзелу выбаршчыкаў у першым туры – паказвае, што на паўторнае галасаваньне яны, хутчэй за ўсё, сабраліся б зноў. Значыцца, каб у другі тур прайшоў адзін з прадстаўнікоў БНФ, ён меў бы вялікі шанец на посьпех, бо галасы выбаршчыкаў злучыліся б.

Аднак падобна да таго, што такі варыянт у БНФ не прадугледзелі. І намэнклатура ўдала скарыстала сітуацыю. На смаргонскае начальства націснулі зьверху, і яно зьвярнулася (гэта дакладна вядома) да кіраўнікоў ПКБ з тым, каб кандыдатура камуніста Батурына была зьнятая на карысьць смаргонскага доктара Савіцкага, з якім на выбарах і сутыкнулі сам-насам Зянона Пазьняка. Такім чынам, спадзяваньне БНФ на тое, што Батурын і Савіцкі расьцягнуць галасы паміж сабой, а З.Пазьняк ва ўсялякім разе пройдзе ў другі тур, ня спраўдзілася.

Безумоўна, я не выключаю, што ўлады пайшлі і на нейкае ашуканства, каб не прапусьціць Пазьняка, ды гэтага трэба было чакаць. Аднак я хачу таксама падкрэсьліць, што розныя варыянты разьвіцьця падзеяў не былі добра пралічаныя. Гэтаксама як і тое, што маніпуляваць людзьмі і ўжываць да іх прымус значна лягчэй у невялікім правінцыйным горадзе, чымся ў "спальных" раёнах сталіцы, дзе Зянон Пазьняк балатаваўся першым разам. Наколькі я памятаю, ягоны супернік-камуніст не нашмат яго тады абыйшоў.

Мне, канечне, ясна, што "пярэбары" ў Смаргонь былі прадыктаваныя пагаршэньнем рэйтынгу З.Пазьняка ў сталіцы якраз напярэдадні выбараў. А вось на Гарадзеншчыне рэйтынг БНФ застаецца досыць высокім. Аднак скарыстаць гэты чыньнік фронтаўцы ня здолелі. Сямёра з іх прайшлі ў другі тур, аднак у пяці акругах выбары не адбыліся. Чаму? Паспрабую растлумачыць.

Бюро ЦК ПКБ 2 сьнежня выдала ўлётку з назвай "Отечество в опасности", дарэчы, надзіва вытрыманую, але вельмі прынцыповую. Камуністы заклікалі сьвядомасьць усіх выбаршчыкаў ратаваць дзяржаўнасьць Беларусі і абраць парламант. "Быть ли Беларуси правовой, демократической, цивилизованной республикой или стать единственным в Европе образчиком тоталитарного режима?" – рытарычна пыталіся аўтары ўлёткі. І людзі старэйшага пакаленьня адгукнуліся, прыйшлі на выбары.

А моладзь не пайшла галасаваць, рабочыя таксама. Сумна было назіраць, як мае знаёмцы з БНФ, якія балатаваліся ў ВС, абзвоньвалі ўвечары 10 сьнежня выбарчыя ўчасткі – кожны ў сваёй акрузе. Напрыклад, з інтэрната аб'яднаньня "Азот", дзе жывуць 2053 выбаршчыкі, прыйшлі галасаваць толькі 670. Інтэрнат будаўнікоў "Гроднапрамбуду" – з 1818 чалавек прыйшлі толькі 450. Інтэрнат унівэрсітэта імя Янкі Купалы – з 2770 на выбарчы ўчастак зьявіліся ўсяго 700 студэнтаў. Прыклады можна працягваць, але навошта? Ясна, што ў гэтай краіне змогуць сказаць рашучае слова не інтэлігэнцыя альбо кволая апазіцыя, а рабочыя і моладзь. Хто першы пойдзе на заводы і ў інтэрнаты, той і выйграе. БНФ мае такі шанец, бо яму якраз выпала застацца чыстым ад парламанцкай "валтузьні", а таму цяпер Лукашэнка ня зможа спіхваць на яго ўсе свае грахі. У Фронта зьявілася выдатная магчымасьць засяродзіцца на шырокай пазапарламанцкай агітацыйнай дзейнасьці. Варта таксама згадаць слушную параду Леніна пра тое, што сапраўды моцная арганізацыя ня можа быць без уласнай газэты.

Мушу таксама сказаць пра амбіцыі. Грамада на гэтых выбарах здолела выставіць на Гарадзеншчыне толькі аднаго свайго кандыдата. І вось Сойм БНФ вылучае ў гэтай жа акрузе свайго кандыдата. У выніку ніводны з іх, расьцягнуўшы галасы выбаршчыкаў, не праходзіць нават у другі тур. І яшчэ прыклад. Ранейшы кіраўнік мясцовай арганізацыі Фронту вылучаецца ў якасьці беспартыйнага кандыдата ў Гарадзенскі гарсавет якраз у той акрузе, дзе балатуецца прадстаўнік БНФ! Сканчаецца тым, што яны дзеляць паміж сабой амаль 50% галасоў...

Сяргей АСТРАЎЦОЎ

АПЫТАНЬНЕ

Што думаюць у Менску пра вайну ў Чачні

У сьнежні Масква разьвязала дзьве бессэнсоўныя вайны, у якіх надоўга ўвязла. 25 сьнежня 1979 года савецкія войскі увайшлі ў Афганістан. 10 сьнежня 1994 года расейскія танкі пачалі пляжыць Чачню. Кароткачасовая апэрацыя, на якую спадзяваліся масkоўскія гэнэралы, ўжо забрала тысячы жыцьцяў і ператварылася ў вайну супраць свайго народу.

Што думаюць пра Чачэнскую вайну ў Менску? Карэспандэнт СВАБОДЫ правёў апытаньне першых сустрэтых на станцыі мэтро "Плошча Незалежнасьці" ў Менску.

Ларыса Шамчонак, інжынэр-эканаміст фірмы "Арэола": "Чачню трэба пакінуць у спакоі. У іх свая нацыянальная годнасьць, свае погляды. З гісторыі вядома, што яны даўно пакрыўджаныя на Расею. Таму нават весьці перамовы там ня мае сэнсу. Але вайна ў Чачні павінна хваляваць і нас. У Менск прыяжджаў міністар абароны Расеі Павел Грачоў, сказалі, што 18 пратаколаў падпісалі. Якія? Гэта, відаць, зноў ваенная тайна. А раптам яны заключаць вайсковы саюз, і нашыя дзеці пойдуць у Чачню. Я лічу, што Лукашэнка як прэзідэнт можа мець сваю думку, але погляд нармальных людзей дыямэтральна супрацьлеглы. Эканамічны саюз адно, але вайсковы – прабачце... Нападаць на нас ніхто не зьбіраецца, калі мы самі нікуды ня ўвяжамся.

Я нармальная маці, у мяне расьце адзін сын, падыходзіць да прызыўнога ўзросту. Але лепей няхай ён эмігруе і будзе бамжом у Нямеччыне, чым салдатам у Расеі. Многія так думаюць. Салдацкае жыцьцё ніколі не цанілася ў Расеі. Калі чалавек тры разы пахаваў свайго сына і аказалася, што пахаваў не свайго, то гэта пра многае кажа.

Калі, ня дай Бог, Лукашэнка заключыць вайсковы саюз, то ў нас ніхто не спытае, куды пасылаць нашых дзяцей."

Ігар, студэнт 3-га курсу эканамічнага унівэрсітэту: "Чачэнцы такія ж людзі, як і мы. На працягу многіх стагоддзяў там вельмі выразна выяўлялася імкненьне да незалежнасьці. Пазбавіць гэтага ў адзін міг цэлы народ немагчыма. Выйсьце толькі ў перамовах."

Галіна Яскевіч, беспрацоўная (працавала на гародніннай фабрыцы цяплічніцай): "Вельмі шкада, што ў Чачні гінуць дзеці, жанчыны... Але як простыя людзі могуць паўплываць на сітуацыю? Мы нікому непатрэбныя. Паўгады я сяджу бяз працы і бяз грошай. Нас ніхто ня хоча слухаць. Але кожнага чалавека шкада, нават тых, хто ваюе. Кажуць, чачэнцы – баевікі, мафія. А мы не ваюем? У нас тое самае, тая ж мафія."

Зінаіда Ганец, машыніст крану (Менскі аўтазавод): "Расейскія войскі трэба выводзіць з Чачні. Там ім няма чаго рабіць. Чаго лезьці ў іншую краіну? Савецкага Саюзу ўжо няма і ня будзе."

Аляксей Васілеўскі, 23 гады, студэнт камэрцыйнага гуманітарнага інстытуту: "Я ня ведаю падаплёкі таго, што адбываецца ў Чачні, таму цяжка казаць. Мне б не хацелася там ваяваць, але калі давядзецца, то паваюем."

Сьвятлана Кошалева (Белцяжмаш): "Вайна далёка ад нас, ды і час цяпер іншы. Людзі сталі больш абыякавымі. Кожны думае, як выжыць, і чужыя беды адыходзяць на задні план. З цяперашнім урадам наўрад ці мы пражывем без Расеі, але ня думаю, што мы будзем адзіным саюзам. З Расеяй трэба сябраваць, як і з іншымі краінамі."

Валеры Шунейка, 54 гады, намеснік дырэктара беларуска-польскага гандлёвага дому: "Ад гэтай крыві нікому дабра ня будзе. Канечне, нехта навaрыў вялікія грошы на гэтай вайне. Народ павінны быў разабрацца з Ельцыным і міністрам абароны. Калі прэзідэнт п'е, то яму мора па калена. Грачоў езьдзіць па ўсіх краінах, а ў сваёй краіне ня ведае, што робіцца. Чаго яму трэба было ў Менску? Няхай разьбярэцца ў сваіх вайсковых частках."

Ігар, 30 гадоў, працуе ў БДУ: "У гэтай вайне вінаваты Дудаеў. Я, карэнны беларус, мінчанін, за адзіную, недзялімую, дэмакратычную Расею. Вядома, Расея ваявала на працягу стагодзьдзяў, тое ж самае і ЗША. Ваююць за нафту. Калі б краіны сьвету і Расея прызналі Чачню, тады гэта можна было б назваць акупацыяй. А Прыднястроўе – гэта незалежная краіна? Альбо чаму Грузія не павінна дзяліцца, а Расея павінна?

Апытаньне правёў Алесь ДАШЧЫНСКІ

«Высокая актыўнасьць на выбарах наносіць паразу аўтарытарнаму прэзідэнту»

Пад такім загалоўкам зьмясьціла свой артыкул газэта Washington Post

Карэспандэнт газэты піша, што беларускія выбаршчыкі нанесьлі палітычную паразу прэзідэнту, які хацеў зьліквідаваць заканадаўчую ўладу і ўвесьці прамое прэзідэнцкае кіраваньне. Прэзідэнт Лукашэнка стараўся схіліць выбаршчыкаў байкатаваць выбары ў нядзелю. Ён пагражаў распусьціць парламант і кіраваць краінай пры дапамозе ўказаў, калі на выбары прыйдзе менш за 50% выбаршчыкаў. З прычыны падобных дзеяньняў Лукашэнкі выбары былі схаваныя 'ад вачэй выбаршчыкаў. Адзіным намёкам на гэтую падзею былі кволыя ручаінкі людзей, што ішлі на ўчасткі і надпісы чорнай фарбай на бэтонных агароджах: "Усе на выбары!"

"Прэзідэнты ўсіх постсавецкіх краінаў Эўропы – Украіны, Расеі, Малдовы – дамагаюцца большай улады, сутыкнуўшыся з эканамічным і палітычным крызісам. Але ў сваіх імкненьнях да ўлады ніхто не здолеў абыйсьці Лукашэнку, – піша *Washington Post*.– Ён ігнаруе рашэньні Канстытуцыйнага суда, забараніў прафсаюзы, дамогся поўнага кантролю над дзяржаўнымі сродкамі масавай інфармацыі і прыпыніў друкаваньне незалежных газэтаў. Увесну Лукашэнка патрабаваў, каб Вярхоўны Савет сам распусьціўся. Парламант адмовіўся гэта зрабіць. Былі прызначаныя новыя выбары, але прэзідэнт сарваў іх, абвінаваціўшы кандыдатаў у некампэтэнтнасьці і выклікаўшы ў шырокага грамадзтва палітычную апатыю. У выніку ў траўні было абрана толькі 119 дэпутатаў, а пасьля паўторных выбараў заканадаўчы орган налічвае 198 членаў. У першым туры паўторных выбараў Лукашэнка прадэманстраваў сваё нежаданьне бачыць парламант, ізноў абвінаваціўшы кандыдатаў у некампэтэнтнасьці. З прычыны слабой перадвыбарчай прапаганды ў сродках масавай інфармацыі сьпікер беларускага парламанту Мечыслаў Грыб быў вымушаны зьвярнуцца да выбаршчыкаў па расейскіх тэлеканалах, якія прымаюцца ў Беларусі. Але беларуская ўлады выключылі трансьляцыю двух каналаў з прычыны "рамонту перадатчыка". Тым жа часам Беларускае дзяржаўнае тэлебачаньне паказвала ажно шэсьць найцікавейшых фільмаў запар падчас работы выбарчых участкаў".

Аднак, як адзначае газэта, Лукашэнка не зрабіў захадаў, каб наогул забараніць выбары. *Washington Post* прыводзіць словы старшыні Цэнтарвыбаркаму Аляксандра Абрамовіча, які ня мае за што паскардзіцца на выканаўчую ўладу. Стан сучаснай беларускай палітыкі значна паўплываў на Лукашэнкавых намаганьні выклікаць абсэнтызм сярод выбаршчыкаў. "Адсутнасьць нацыянальнай самасьвядомасьці,– мяркуе карэспандэнт газэты,– не дазволіла паўплываць на палітыку так, як гэта здарылася ў суседніх балтыйскіх дзяржавах ды ва Ўкраіне". Прыводзячы словы сп.Абрамовіча пра тое, што кандыдаты прыкладаюць недастаткова намаганьняў і ня маюць уласнай канцэпцыі заахвочваньня выбаршчыкаў, карэспандэнт сьцьвярджае, што беларуская палітыка ўсё яшчэ застаецца самай савецкай з усіх эўрапейскіх рэспублікаў былога СССР.

"Тым ня менш,– адзначае газэта,– гэтыя цяжкасьці выклікалі моцнае супрацьдзеяньне прэзідэнцкай уладзе і змаганьне за дзеяздольны парламант. Сп.Абрамовіч сказаў, што выбарамі цікавяцца найперш інтэлектуалы і прафэсіяналы, якія ўсьведамляюць каштоўнасьць дэмакратыі". Гэтыя словы, на думку карэспандэнта, пацьвердзіліся ў адным з інтэрнатаў БДУ, дзе студэнты актыўна ішлі галасаваць. *Washington Post* прыводзіць выказваньне 20-гадовага Тараса Кутняка, студэнта філфаку: "Беларуская моладзь ведае, што нам патрэбна абраць заканадаўчы орган. Гэта наш апошні шанец на дэмакратыю".

Саракагадовы кіроўца таксоўкі Сяргей Шандаровіч сказаў, што ён нават ня ведае імёнаў кандыдатаў: "Я хутчэй за ўсё спытаюся ў маці, за каго галасаваць. Зрэшты, якая розьніца?" Па словах карэспандэнта, такая апатыя і беднасьць прымусілі многіх не пайсьці на выбары. Тысячы людзей мітусіліся на рэчавым рынку стадыёна "Дынама", купляючы і прадаючы імпартовыя рэчы. Валянціна Пашкевіч прадавала адзеньне, імпартаванае з Польшчы. "Я працавала інжынэрам на машынабудаўнічай фабрыцы, пакуль яе не зачынілі, а цяпер я толькі і раблю, што куплю і прадаю... Нават каб у мяне быў час, я б не пайшла галасаваць,– сказала яна.– Мы адчуваем, што нам ілгуць".

Падрыхтаваў Глеб ЕРМАКОЎ

"Выбаршчыкі ў Беларусі нанесьлі палітычную паразу свайму аўтарытарнаму прэзідэнту, які хацеў распусьціць заканадаўчую і ўмацаваць аднаасобную ўладу",– так пачынаецца артыкул у *International Herald Tribune* за 12 сьнежня.

Газэта распавядае сваім чытачам пра шматлікія спробы прэзідэнта сарваць выбары і абмежаваць магчымасьці выбару. Выданьне цытуе выказваньне Лукашэнкі пра кандыдатаў у Вярхоўны Савет: "Гэтым людзям нельга даваць прамы доступ да дзяржаўных справаў. Гэта апошнія парламанцкія выбары на наступныя пяць гадоў. Я не зьбіраюся больш траціць мільярды рублёў на дурацкія выбары, якія не цікавяць выбаршчыкаў".

International Herald Tribune распавядае гісторыю з адключэньнем двух расейскіх тэлеканалаў, каб пазбавіць слова Мечыслава Грыба, а шэсьць мастацкіх кінакарцінаў, паказаных запар у дзень выбараў па беларускай тэлевізіі, называе нечуваным дагэтуль фантанам пацяшальнасьці.

Газэта адзначае, што намаганьням прэзідэнта не дапусьціць абраньня парламанту спрые стан беларускай палітыкі. У Беларусі адсутнічае моцная этнічная самасьвядомасьць, няма такой антырасейскай пасьлядоўнасьці і незалежніцкага руху, як у суседніх краінах Балтыі і ва Ўкраіне. Палітыка тут застаецца па духу больш савецкай за іншыя краіны эўрапейскае часткі колішняга СССР.

Ангельская *Financial Times* вынесла буйным шрыфтам выказваньне заходняга дыпламата з Менску: "Прэзідэнт з цяжкасьцю ўспрымае кампраміс і дэмакратычную апазіцыю. Ягоныя інстынкты глыбока бальшавіцкія". Характарызуючы вынікі выбараў, газэта адзначае, што верагодна пачнецца змаганьне за ўладу паміж прэзідэнтам і парламантам.

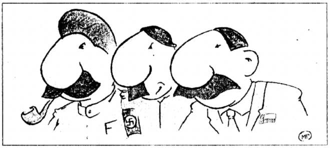
Financial Times: «Ягоныя інстынкты глыбока бальшавіцкія»

Financial Times прыводзіць словы Станіслава Шушкевіча: "Дэмакратыя ў Беларусі была цяжка параненая, і цяпер час залечваць раны. Калі браць пад увагу пачварныя ўмовы выбарчай кампаніі, ашаламляльны вынік можна ацаніць як цалкам нечаканы". Мечыслаў Грыб, якога газэта называе лідэрам антыпрэзідэнцкай апазіцыі, таксама ацэньвае вынікі выбараў як "перамогу для дэмакратыі". "Дзякуй усім выбаршчыкам за тое, што, нягледзячы на ўсе перашкоды, яны выканалі свой грамадзянскі абавязак",– кажа сьпікер адыходзячага парламанту. Камэнтуючы яўку на выбары, газэта прыводзіць наступныя прычыны, якія паўплывалі на гэта: рост незадаволенасьці ўсё больш дыктатарскім стылем кіраваньня Лукашэнкі, пастаянае падзеньне жыцьцёвага ўзроўню і невыкананьне прэзідэнцкіх перадвыбарчых абяцаньняў.

Газэта піша, што слабыя дэмакратычныя інстытуты і традыцыі дазволілі прэзідэнту Лукашэнку дыктаваць сваю волю, ігнараваць пастановы Канстытуцыйнага суда і абмяжоўваць правы прафсаюзаў. Вядучыя беларускія палітыкі прадказваюць, што Лукашэнка дазволіць парламанту сабрацца, але, верагодна, наперадзе чакаюць бітвы ў трох галоўных пытаньнях: падзел улады паміж прэзідэнтам і паміж заканадаўчай і судовай уладамі, эканамічныя рэформы і стасункі з Расеяй.

Былы дырэктар саўгасу вагаецца паміж моцным эканамічным супрацоўніцтвам і палітычнай інтэграцыяй з Расеяй у выглядзе зьвышславянскай дзяржавы, якая ўключыла б і Ўкраіну, – адзначае *Financial Times*. – Некаторыя лічаць, што блізкасьць да Расеі магла б падштурхнуць эканамічныя рэформы ў Беларусі, але краіны-суседзі занепакоеныя тым, што нежаданьне Беларусі навесьці парадак у сваёй эканоміцы і ўмацаваць незалежнасьць можа выклікаць дэстабілізацыю ва ўсім рэгіёне. Асабліва калі жаданьне аб'яднацца з Масквой заахвоціць нацыянал-камуністычныя сілы ў Расеі, якія, як чакаецца, могуць перамагчы там на выбарах.

Падрыхтаваў А.Л.

Пацёмкінская дэмакратыя

Заходні аглядальнік аналізуе сітуацыю ў Беларусі

У нейкай ступені Беларусь – гэта ўсходнеэўрапейская Бэльгія. У яе сталіцы Менску разьмешчаная штаб-кватэра СНД, у той час як у Брусэлі месьцяцца цэнтральныя органы ЕС. Беларускі прэзідэнт, як і ўсё бэльгійскае кіраўніцтва, упэўнены, што будучыня ягонае дзяржавы ёсьць толькі ў інтэграцыі з краінамі-суседкамі. Як Беларусь, так і Бэльгія, маюць адмысловы статус стратэгічна важных дзяржаваў, якія ня маюць уласных рэсурсаў, што з іншага боку ёсьць у іхных магутнейшых суседзяў.

Першы і другі туры паўторных выбараў у беларускі парламант, якія праходзілі пры поўнай абыякавасьці астатняга сьвету, зьявіліся тыповым прыкладам пацёмкінскай дэмакратыі, якая кіруе цяпер амаль паўсюдна ў колішнім Савецкім Саюзе.

Варожае наваколье

Дэмакратыя зьяўляецца штучнаю, калі тэхнічна карэктныя выбары праходзяць у такой атмасфэры, дзе немагчымая вольная дыскусія, як, прыкладам, пры несвабодных СМІ. Апроч пэўных выпадкаў простай цэнзуры ў Беларусі, тутэйшыя ўлады выкарыстоўваюць таксама прыхаваныя мэтады кантролю. Напрыклад, тры незалежныя газэты зараз вымушаныя друкавацца ў Літве і маюць праблемы з распаўсюджваньнем. З іншага боку, рахунак яшчэ адной незалежнай газэты (якая пакуль друкуецца ў Беларусі, але за 200 кілямэтраў ад Менску) быў арыштаваны. Міліцыянты нават затрымлівалі людзей, што распаўсюджвалі ксэракопіі артыкулаў пра беларускага прэзідэнта, надрукаваныя ў расейскай газэце "Известия".

Дзяржаўныя органы могуць узьдзейнічаць на фінансавае становішча незалежных газэтаў і іншым чынам. У краіне, дзе ўся эканамічная дзейнасьць падлягае дзяржаўнаму ліцэнзаваньню, дзе подпіс бюракрата можа стаць вырашальным для існаваньня кампаніі, вельмі лёгка сказаць бізнэсмэну, што ягонае жыцьцё ўскладніцца, калі ён зьмесьціць рэкламу ў пэўнай газэце. Маючы адзіны агульнанацыянальны тэлеканал, які падпарадкоўваецца адміністрацыі прэзідэнта, можна лёгка ўсталяваць палітычны кантроль над гэтым важным сродкам масавай інфармацыі, а ў выпадку чаго, і пазбавіць ліцэнзіі незалежны канал, што і было зроблена перад травеньскімі выбарамі, калі канал зачынілі для "рамонту абсталяваньня".

Яшчэ адзін важны элемэнт пацёмкінскай дэмакратыі – надзвычай высокі кворум для прызнаньня выбараў сапраўднымі. У траўні парламант так і ня быў абраны, таму 29 лістапада і 10 сьнежня былі прызначаныя новыя выбары. Гэта азначае, што да канца года ў Беларусі адбудуцца ўжо чатыры туры выбараў у Вярхоўны Савет, адзін тур выбараў у мясцовыя саветы і прэзідэнцкі рэфэрэндум з чатырох пытаньняў. Дадайце да гэтага больш за 30 палітычных партыяў і сотні незалежных кандыдатаў, і вы ўбачыце, што розум звычайнай беларускай хатняй гаспадыні ці сярэдняга рабочага, у якіх досыць сваіх складаных праблемаў, будзе цалкам заблытаны.

Што да выбару сярод гэткае колькасьці партыяў і кандыдатаў, гэта таксама пытаньне. Некаторыя партыі былі створаныя адкрыта ці ўскосна для падтрымкі прэзідэнта, іншыя проста, па меркаваньні апазіцыі, прыкрываюць КДБ, міліцыю, войска ці мясцовыя ўлады. У краіне, дзе вытворчасьць падае на 27% штогод, дзе, па словах апазіцыі, беспрацоўе складае 80%, бо заводы штомесяц зачыняюцца і не выплочваюць зарплату, выбаршчыкі застаюцца цалкам дэзарыентаваныя. Тады для "незалежнага" начальніка – дырэктара заводу, старшыні калгасу ці былога міністра – будзе лёгка зрабіць ціск на выбаршчыкаў. У адной акрузе каля Менску адзін з мясцовых міліцэйскіх чыноў ня толькі надрукаваў вялікую колькасьць перадвыбарчых улётак (якія Цэнтарвыбаркам з радасьцю раздаваў усім жадаючым і якія безумоўна каштавалі больш за 50 даляраў, афіцыйна адпушчаных на выбарчую кампанію), але і выставіў ня менш як тры назіральнікі на кожным выбарчым участку.

Дыскрэдытаваўшы дэмакратыю, зрабіўшы яе блытанай і падобнай да анархіі, прэзідэнты краінаў колішняга Савецкага Саюзу надалі сабе як мага больш дыктатарскія ўлады, як гэта зрабіў у траўні Лукашэнка. Сапраўды, беларускі прэзідэнт неаднаразова рабіў выпады супраць самой канцэпцыі парламантарызму і нават выдаў дэпутатаў "контррэвалюцыянэрамі" па тэлевізіі ў жніўні. А за дзень да паўторных выбараў ён зрабіў абсурдную прапанову не галасаваць за тых, каго выбаршчыкі ня ведаюць. Пры гэтым увёў абмежаваньні ў агітацыйную дзейнасьць кандыдатаў. Відавочна, што Лукашэнка рабіў усё магчымае, каб парламант увогуле ня быў абраны і каб увесьці прамое прэзідэнцкае кіраваньне.

Прамыя рэпрэсіі

Падобныя меры хутка вядуць да прамых рэпрэсіяў. КДБ ня толькі праслухоўвае тэлефоны, але і распаўсюджвае чуткі і антыапазіцыйную, а аднаго разу і антысэміцкую прапаганду. У красавіку група дэпутатаў была зьбітая проста ў будынку Вярхоўнага Савету. У жніўні машыністы менскага мэтро, якія прымалі ўдзел у страйку, былі звольненыя з працы і арыштаваныя па абсурдных абвінавачаньнях, а на пасяджэньнях суда нават ня мелі адвакатаў.

Антыкамуністычная апазіцыя бачыць за палітыкай беларускіх уладаў руку Масквы. Калі Польшча і Балтыйскія дзяржавы ўвойдуць у NATO, Беларусь будзе фарпостам новага расейскага ваеннага блоку. Зрух у бок дыктатуры ў гэтай краіне дае падставы для перасьцярогі. Па словах сакратара цэнтральнага камітэту партыі камуністаў Беларусі Анатоля Лашкевіча, які сам прызнаў, што ягоная партыя ўзгадняе сваю дзейнасьць з Масквой – цэнтрам астатніх камуністычных партыяў у былым СССР, "калі Балтыйскія дзяржавы хоць калі-небудзь увойдуць у NATO, расейскія войскі займуць ... за тры дні".

Джон ЛОФЛАНД,
***Wall Street Journal Europe*, 11 сьнежня**

Пераклаў (са скарачэньнямі) Глеб ЕРМАКОЎ

Зеркало власти

Реорганизация информационного вещания Государственной телерадиокомпании, о которой так долго говорили и к которой так долго готовились на БТ, свершилась

1 декабря новая "Панарама" вышла в эфир. Костюмы ведущих были от Теда Лапидуса, галстуки – от Нины Риччи, на экипировку каждого было потрачено 800 долларов.

Камеры, по слухам, лично расставлял председатель Гостелерадиокомпании Г.Кисель, а после первого эфира он же "проставил" участникам ящик дорогого шампанского. На общестудийной летучке обозревающий (в прошлом – заведующий сектором ЦК КПБ) назвал новую программу "прорывом". Ну что ж, нам остается лишь пристальнее взглянуть на то, что именно прорвалось с телеэкранов на всех нас.

...И немножечко о погоде

Итак, один из последних "предпанорамных" выпусков АТН – от 27 ноября. Информационная картина того дня выглядела так: президент, как водится, клеймил продажную свободную прессу. Михаил Чигирь пребывал в Варшаве. Пресс-служба президента подтвердила, что мы вовсе не изолированы от Европы, а так же то, что Европейский Союз выделил нам 55 млн. ЭКЮ... Экранная жизнь была прекрасна и обещала стать просто сахарной, поскольку "...теперь сладкого продукта во всех магазинах вдосталь, что не может не радовать нас, потребителей". Белорусские женщины узнали о конференции на тему "Развитие лидерских качеств в женщине". А в блоке международной информации основное место занял рассказ о том, какими экзотическими способами зарубежные депутаты перед выборами привлекают к себе внимание избирателей. Наверное, в целях обмена опытом АТН поведало, что одни из них прыгают на эластичном шнуре с вертолета, другие дают обеды на двадцать тысяч персон, а третьи и вовсе в стриптизе выступают. Так выглядит на БТ типичная информационная картина дня. Густой официоз с рапортами о трудовых достижениях напомнил программу "Время" брежневских времен, которую в народе называли "И это все о нем и немножко о погоде". Сходство усугубляла более чем традиционная верстка и сорокаминутный хронометраж, в который в былые времена вмещались новости со всего СССР.

Последующие выпуски АТН окончательно убедили в том, что борьба хорошего с лучшим в родной стране приобрела угрожающие масштабы. И если попытаться по выпускам АТН представить, что происходит в Беларуси, то увидим мы картину полного благоденствия, когда сахара – завались, выбирают – в соответствии с Конституцией, самолеты, как аисты, сами летят в теплые края, а командующий – командует. И даже если президент публично отказывается от произнесенных им слов, то непосвященный и нелюбознательный зритель так и не поймет, от чего это так навязчиво который день открещивается "батька".

Таким образом, согласно неоднократно высказанному пожеланию президента, единственная программа новостей Беларуси зрителя бережет, всячески ограждает от отрицательных эмоций, а заодно и от картины реально происходящего в стране.

Главное, чтобы костюмчик сидел...

И вот, 1 декабря белорусские зрители наконец увидели новую передачу с плохо забытым старым названием "Панарама". Первый блин был, как водится, комом, в чем, на наш взгляд, ничего страшного не было. Куда хуже то, что этот блин и по истечении недели продолжает отдавать сырым тестом. Убраны мелкие погрешности, но остались и тиражируются в каждой передаче гораздо более серьезные просчеты, в частности, потеря темпа, насыщение дорогого эфирного времени неинтересными и необязательными новостями, провинциальное поведение ведущих.

Можно потратить сотни долларов на костюмы для ведущих, но когда в эфире АТН дважды за неделю звучит слово "халява", никакой Тед Лапидус не облагородит сельских манер столичных журналистов. Можно потратить массу сил и опять-таки долларов на изготовление нового фона для студии, а в итоге все равно получить плоское изображение, стилизованное под техногенный пейзаж ядовито синего цвета. И не берусь даже предположить, сколько было потрачено серого вещества для того, чтобы изобрести новую телевизионную форму, которая на поверку оказалась двумя совершенно разными передачами, объединенными между собою лишь блоком рекламы. Кстати, профессионально сделанные красивые западные видеоролики, вклиниваясь в нашу "картинку", еще контрастнее подчеркивают ее убожество и местечковость...

Чего же сегодня не хватает АТН для того, чтобы стать по-настоящему информационной программой? Миллионы долларов, потраченные на техническое обеспечение, пристальное внимание со стороны руководства, полное одобрение президента, оказывается, не могут обеспечить успеха программе, если на экране нет ЛИЧНОСТИ. При том, что информация сама по себе предельно безлична, довести ее до зрителя может только личность, а не манекен, с трепетом произносящий заранее отрепетированный "экспромт". А вот с этим на БТ большие проблемы. Хотя, кажется, один кандидат в звезды республиканского телевидения в последнее время все-таки появился.

Не царское это дело...

Президент оказался самым благодарным зрителем новорожденной передачи и умудрился похвалить ее в самом первом выпуске еще до того, как она появилась в эфире. И отцовское сердце Александра Григорьевича не обмануло, "Панарама" стала его верным и надёжным другом. Вторая ее часть, задуманная, судя по всему, как аналитический блок и многообещающе названная "Диалоги", превратилась в сплошной монолог первого лица государства.

Апофеозом был выпуск от 5 декабря. В этот вечер "Диалоги" начались с зачитанного вслух послания Лукашенко российским партиям и блокам, затем последовали фрагменты его же выступления на БелАЗе, после чего прозвучало эксклюзивное интервью, данное президентом же программе "Панарама". Подобная верстка и информационная насыщенность невольно приводят к мысли, что новая передача создавалась как своеобразный президентский видеовестник, где главе государства, его выступлениям и нужной ему информации будет уделено столько времени, сколько сам президент сочтет нужным. Приятно, наверное, когда вечером тебе в постель вместе с чаем подается дайджест прожитого тобою дня, и в домашней обстановке можно посмотреть, оценить, переосмыслить... Жаль только, что в эти краткие минуты отдыха от государственных дел не задумывается Александр Григорьевич о том, какую роль играет он в этом бесконечном документальном сериале, не вспоминает, как сам же ехидничал в ходе президентской избирательной кампании над "Uncle Kebitch`ем". Любой более-менее опытный политик знает, что появляться перед аудиторией надо только по делу, без толку не "светиться", и уж ни в коем случае не становиться нештатным комментатором программы новостей, давая в каждом выпуске оценку событиям прошедшего дня. Во-первых, не царское это дело. А во-вторых, можно ли позволять, чтобы рейтинг президента использовался для того, чтобы поднять рейтинг "Панарамы"?

Молчание ягнят на языке родных осин

Обратимся к еще одной передаче АТН, а именно к воскресному "Резонансу". Тут мне хочется отступить в сторону, и предоставить слово ее ведущему, Александру Зимовскому. Не могу не процитировать фразу, которой, думаю, суждено стать крылатой: "В среде наблюдателей воцарилось полное молчание ягнят". А вот выражение, употребленное г-ном Зимовским в передаче от 3 декабря: "...наш кадрированный парламент не будет жёстко структурирован в виде фракций. Значительное количество беспартийных депутатов будет выполнять в нем роль блуждающих атомов или, на языке родных осин, кустарей-одиночек с мотором или без оного." Во, ...! – как принято выражаться на языке все тех же родных осин. Хотелось бы напомнить г-ну Зимовскому, что программы новостей рассчитаны на широкую телевизионную аудиторию, их смотрят представители самых различных социальных групп, а потому речь ведущего должна быть простой и понятной. Речь же г-на Зимовского затейлива, витиевата и пересыпана массой забавных слов и терминов из самых различных сфер жизни, которые комментатор щедро употребляет к месту и не к оному. Слушая его, невольно вспоминается старый анекдот, когда провинциальная дама, жеманничая, рассказывала о заезжем кавалере: "Сколько говорил – ничего не поняла. Надо же, какой умный мужчина!"

Однако наибольшее впечатление производил последний сюжет передачи от 26 ноября. Речь в нем шла о совершенном в деревне садистском убийстве трех малолетних девочек. Настоящее горе было превращено в грязное и безнравственное смакование человеческой трагедии, когда в шокирующих и натуралистических подробностях были показаны материалы следственного эксперимента, предназначенные для глаз профессионалов. Можно было бы долго теряться в догадках, для чего это сделано, если бы не последовавший сразу за сюжетом комментарий ведущего: "В среду многие из нас пойдут на выборы. Подумайте, за какие законы жизни мы будем голосовать." Это уже не информация, а политика, низведенная до уровня дешевой пропаганды по принципу: "Цель оправдывает средства".

Ну очень грустный эпилог

Итак, новая передача, новостарое название, новые костюмы и старые, навевающие мысли о вечности, ошибки и просчеты. Говорить о языке, на котором вещает белорусское телевидение, уже неинтересно, как неинтересен и безграмотен язык наших дикторов и ведущих.

За годы споров на эту тему можно было бы, по меньшей мере, прийти к мысли о том, что передача должна быть пусть на русском, пусть на белорусском, но обязательно на каком-нибудь одном языке. Желательно, грамотном. А если уж выступающий говорит: "Это преступление было под контролем президента", то следует не заставлять зрителей мучиться в страшных догадках, а остановить выступающего, и попросить сказать то же самое, но без рискованных двусмысленностей.

И несмотря на то, что не могут все ведущие быть лауреатами городских и региональных конкурсов красоты, глядя на некоторых из них, так и хочется спросить: "Кто следующий? Фредди Крюгер?"

То, что делать грамотные и интересные информационные, аналитические и публицистические передачи возможно даже на белорусском телевидении, не так давно продемонстрировала почившая в бозе студия "Политика". Может, потому и почила... На сегодня же информационное вещание, занимающее целый час самого дорогого телевизионного времени в prime time является в чистом виде президентским телевидением, которое его главный персонаж, заказчик и потребитель, кстати говоря, и оплачивает. (А говорят, в Беларуси нет богатых мужчин...) Зато теперь, глядя выпуск новостей, он не плачет от стыда и не краснеет за потоки подлой лжи, льющейся на него с экрана. Вот только закончить статью хочется одной-единственной за все это время "крамольной" фразой, прозвучавшей из уст И.Хрущевой: "А до четвертой власти нам еще как до Москвы пешком"...

Вероника ЧЕРКАСОВА

В Минске ссылаются на таинственных социологов, которые утверждают, что наибольшие шансы имеет А.Лукашенко

В Беларуси наконец-то выяснилось, кто является фаворитом россиян на предстоящих президентских выборах. Правда, сами граждане России о своих симпатиях информированы пока крайне слабо.
Но не беда, главное, что об этом уже знают в Минске.

Средства массовой информации, контролируемые Александром Лукашенко, со ссылкой на неназванные российские СМИ, распространили итоги масштабного социологического опроса населения всех 87 субъектов Российской Федерации, проведенного неизвестной социологической службой. В роли респондентов выступали более ста тысяч избирателей – мужчин и женщин, людей разного возраста, принадлежащих к разным социальным группам. Им якобы были заданы три вопроса. В результате выяснилось, что 80 процентов опрошенных сожалеют о распаде СССР.

Но самое интересное было впереди. Выяснилось, что если бы выборы президента России состоялись завтра, больше всего респондентов проголосовало бы за Александра Лебедя – 6,5 процента, Геннадия Зюганова – 6,3 процента и Юрия Скокова – 6 процентов. Зато если было бы можно избирать из граждан других государств – за Эдуарда Шеварднадзе отдали бы свои голоса 3,8 процента, за Нурсултана Назарбаева – 4,9 процента. В конце "исследования" скромно приведены цифры по Александру Лукашенко, которого желают видеть президентом России 35,6 процента опрошенных россиян.

Приведенные цифры могут вызвать лишь улыбку. История появления их примерно такова. Впервые эти данные прозвучали в новостной программе государственного телевидения. Ее ведущий в качестве источника информации сослался на главное управление общественно-политической информации администрации президента Беларуси, которую возглавляет небезызвестный Владимир Заметалин. После этого журналист был отстранен от эфира. Затем президентская газета "Советская Белоруссия" опубликовала анонимный материал под заголовком "О чем думают россияне и что полезно знать нам", в котором не только привела результаты "опроса", но и прокомментировала их. Оказывается, именно бешеная популярность белорусского президента в России стала причиной "последних политических акций по дискредитации политического курса Беларуси и президента А.Лукашенко".

Похоже, разговоры о том, что Александр Лукашенко спит и видит себя президентом России, все-таки имеют под собой почву. Мечтать не вредно.

Александр СТАРИКЕВИЧ, "Известия"

Панядзелак 18 сьнежня

Белорусское телевидение
7.50 "Возвращение в легенду", ф/к
8.20 Финансовое время
8.35 Столица
8.50 Мультфильм
9.05 Все про все
9.25 "Атланты и кариатиды", х/ф, с.1
11.05 "Сторож", "Муза фотографии", д/ф
11.35 Загадки мастера
12.15 "Россия молодая", с. 8
15.00, 19.00, 23.05 Новости
15.10 "Чужой случай", х/ф
16.20 ТВ – школе
16.50 На добрый лад
17.05 Секретер
17.35 Чем богаты...
18.00 Музыкальный антракт
18.10 BBC, CNN
18.45 MTV
19.10 Белорусский дом
19.55 Крок
20.20 Экономикст
20.35 Колыбельная
21.00 Панорама
22.10 Ж.-К.Брусвиль "Ужин", спект.

ОРТ
17.00, 23.00 Новости
17.20 "Тропиканка"
18.10 Час пик
18.35 Угадай мелодию
19.00 Российскому боксу – 100 лет
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время
20.45 "За все надо платить", х/ф
22.05 Театр+TV
22.45 Премия "Звезда"
23.10 "Т.С.Н."

Канал "Россия"
17.00 Спасение 911
17.55 Беларусь. Четыре года спустя
18.10 Параллели
18.25 Устами младенца
19.00, 22.00 Вести
19.25 Подробности
19.35 "Кто убил Гарри Филда?", х/ф, с.1
20.40 Репортер
21.05 Без ретуши
22.40 Служба 299-00-00
22.55 "Последний контракт", х/ф, с.1

Санкт-Петербург
13.30, 19.00 "Мануэла"
14.20 Советы садоводам
15.15 Европейский калейдоскоп
16.15 Мини-футбол
17.25 Музыкальный момент
17.30 Крестики-нолики
18.00 Телемагазин
18.05 Телеблиц
18.10 Большой фестиваль
18.50 Спортивные новости
19.50 Телеслужба безопасности
20.00 "Тереза Ракен", балет
20.55 Музыка кино и жизни
21.25 Дела городские
22.00 Спорт, спорт, спорт...
22.15 Парад парадов

IV канал, НТВ
7.30 Мир вашему дому
7.40, 10.30, 13.30, 16.45 СИВ
7.50 Рукодельница
8.05 Средняя школа сегодня
8.35 "Деревья среди песков", д/ф
9.15 Преображение
9.45 Ноу-хау
10.00 Итальянский язык
10.35 АНК
12.30 Час "Реалиста"
13.35 Современные мемуары
16.00 Соседи по планете
16.30 Азы карьеры
17.05 "Чудесные годы"
17.30 Футбольный клуб
18.00, 21.00, 23.00 Сегодня
18.35 Герой дня
19.00 "Заложники", х/ф
21.35 "Мистер Никто, или Опасные игры", т/с
22.30 Времечко
23.20 Версии
23.35 "Союз Советских Социалистических Рекордофф", д/ф

8 канал
18.00 "Беллисима"
18.45 "Пострелята"
19.15 "Дерзкие и красивые"
19.45 Городские часы
20.00 "Династия"
20.50 Вечарніца
21.00 Легенды рок-музыки
22.00 "Опасные игры", х/ф
23.30 По ту сторону закона

Увага! Па тэхнічных прычынах наша газэта зьмяшчае праграму тэлебачаньня па-расейску. Прыносім свае прабачэньні нашым чытачам

Аўторак 19 сьнежня

Белорусское телевидение
7.35 Утренний коктейль
7.50 Экономикст
8.00 Зеркало CNN
8.20 Авто-парк
8.35 "Анне Вески", ф/к
9.00 ТВ – школе
9.30 Бездельник
10.00 "Атланты и кариатиды", с.2
11.30 Туробъектив
11.50 "Россия молодая", с. 9
15.00, 19.00, 23.05 Новости
15.10 Торговый дом
15.25 Д/ф
16.00 ТВ – школе
16.30 Весы
16.40 Колесо времени
17.05 Уроки Н.Новожиловой
17.35 Телеанонс
17.40 Кредо
18.00 Музыкальный антракт
18.10 BBC, CNN
18.45 MTV
19.10 Портрет в интерьере
19.25 Музыка без границ
20.05 "Моя любовь, моя печаль"
20.35 Колыбельная
21.00 Панорама
22.10 "Гриф – птица терпеливая", х/ф, с. 1
23.30 Экономикст
23.40 Под куполом Вселенной
23.45 Темная комната

ОРТ
14.00, 17.00, 23.00 Новости
14.20 "Виджит спешит на помощь"
14.40 Кварьете "Веселая квампания"
14.50 Мультитроллия
15.10 Волшебный мир, или Синема
15.35 "Элен и ребята"
16.00 ...До 16 и старше
16.30 Семь дней спорта
17.20 "Тропиканка"
18.10 Час пик
18.35 Угадай мелодию
19.00 Тема
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время
20.45 "Весна", х/ф
22.40 Москва. Кремль
23.10 Хит-парад "Останкино"

Канал "Россия"
6.30 Время деловых людей
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести
7.25 Требуются...
7.30 Звезды говорят
7.35 Ритмика
7.50 Телегазета
9.50 Ключевой момент
10.20 Милицейская хроника
10.30 Газпром
10.50, 16.45 "Камень сновидений"
11.15 Новая линия
15.05 Там-там новости
15.20 Вместе весело шагать
15.50 Месяцеслов
16.20 Новая линия
17.10 Мурманск. Четыре года спустя
17.20 Ваш партнер
17.35 "Музей и власть", т/ф, ч. 1
18.10 L-клуб
19.25 Подробности
19.35 Хоккей. Приз газеты "Известия". Финляндия – Россия
21.40 Киноафиша
22.30 Река времени
22.35 Автомиг
22.40 Служба 299-00-00
22.55 "Последний контракт", с. 2
23.55 ЭКС

Санкт-Петербург
12.00, 18.30, 21.45 Информ-TV
12.10 Стиль жизни
12.25, 12.50, 21.40 Музыкальный момент
12.30 Немецкая волна
12.45, 18.05 Телеблиц
13.00 Скорая помощь
13.30, 19.00 "Мануэла"
14.20 Советы садоводам
16.50 По всей России
17.00 Ленобтелекомпания
18.00 Телемагазин
18.10 Большой фестиваль
18.50 Спортивные новости
19.50 Телеслужба безопасности
20.00 Поет Т.Тикарам
20.40, 22.15 "Терраса", х/ф
22.00 Спорт, спорт, спорт...

IV канал, НТВ
7.30 Мир вашему дому
7.40, 10.30, 13.30, 16.45 СИВ
7.50 Французский язык для детей
8.15 Высшая школа
8.30 Музыкальная кунсткамера
9.00 Инвестор
9.10 Мираж
10.00 FranceTV-магазин
10.35 АНК
12.30 Час "Реалиста"
13.35 Жены гениев
14.05 Медицинские новости
14.10 "Стакан воды", х/ф, с. 1
15.15 Аудитория
16.00 С любовью к музыке
17.05 "Чудесные годы"
17.30 В поисках приключений
18.00, 21.00, 23.00 Сегодня
18.35 Герой дня
19.00 "Сплендор", х/ф
21.35 "Мистер Никто, или Опасные игры"
22.30 Времечко
23.20 Версии
23.35 Меломания

8 канал
18.00 "Беллисима"
18.45 "Пострелята"
19.15 "Дерзкие и красивые"
19.45 Мульт-планета
20.00 "Династия"
20.50 Вечарніца
21.00 Муз-парад
21.15 "Лови удачу на лету", х/ф, с.1
22.00 Телеменю
22.15 "Любовь", х/ф

Серада 20 сьнежня

Белорусское телевидение
7.35 Утренний коктейль
7.50 Экономикст
8.00 Зеркало CNN
8.20 Мультфильм
8.30 "Моя любовь, моя печаль"
9.00 ТВ – школе
9.30 "Гриф – птица терпеливая", с.1
10.35 "Алов", д/ф
11.25 "Атланты и кариатиды", с.3
12.55 Видимо-невидимо
15.00, 19.00, 23.05 Новости
15.10 "Маленькая услуга", х/ф
16.30 Мультфильмы
16.55 Как рождается музыка?
17.30 Коллаж
18.00 Музыкальный антракт
18.10 BBC, CNN
18.45 MTV
19.10 Злободневно
20.00 "Моя любовь, моя печаль"
20.30 Скрижали
20.35 Колыбельная
21.00 Панорама
22.10 "Гриф – птица терпеливая", с. 2
23.30 Экономикст
23.40 Столица
23.55 Под куполом Вселенной
24.00 Рок-корона – 95

ОРТ
5.00 Телеутро
8.00, 11.00, 17.00, 23.20 Новости
8.15, 17.20 "Тропиканка"
9.10 Тема
9.55 В мире животных
10.30, 18.35 Угадай мелодию
11.10 Контакт
14.20 "Виджит спешит на помощь"
14.40 Кактус и К[о]
14.50 До ми соль
15.10 Зов джунглей
15.35 "Элен и ребята"
16.00 Тет-а-тет
16.30 Семь дней спорта
18.10 Час пик
19.00 Сегодня с вами я, цыгане...
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время
20.45 "Полеты во сне и наяву", х/ф
22.25 Без паузы
23.10 "Т.С.Н."

Канал "Россия"
6.30 Время деловых людей
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести
7.25 Требуются...
7.30 Звезды говорят
7.35 Ритмика
7.50 Всего понемногу
8.40 Телегазета
8.45 Крестьянский вопрос
9.05 Вас приглашает
10.20 Милицейская хроника
10.30 Новая линия
10.45 Мульти-пульти
11.15 Новая линия
15.05 Там-там новости
15.20 Праздник каждый день
15.30 Чья сторона?
16.20 Дальний Восток
16.55 Моя война
17.25 Латвия. Четыре года спустя
17.40 Вас приглашает
17.55 "Музей и власть", ч. 2
18.25 Своя игра
19.25 Подробности
19.35 "Санта Барбара"
20.30 Музыка всех поколений
21.10 На политическом Олимпе
22.30 Река времени
22.35 Автомиг
22.40 Служба 299-00-00
22.55 "Пешаварский вальс", х/ф

Санкт-Петербург
12.00, 18.30, 21.45 Информ-TV
12.10 Стиль жизни
12.25, 12.50, 20.30 Музыкальный момент
12.30 Немецкая волна
12.45, 18.05 Телеблиц
13.00 Скорая помощь
13.30, 19.00 "Мануэла"
14.20 Советы садоводам
16.55 Детское TV
17.45 Шесть граней удачи
18.00 Телемагазин
18.10 Большой фестиваль
18.50 Спортивные новости
19.50 Телеслужба безопасности
20.00 Сгоревшие рукописи
20.35 Тихо! Идет репетиция...
21.10 Блеф-клуб
22.00 Спорт, спорт, спорт...
22.15 Золотой телец
23.05 Ночной удар

IV канал, НТВ
9.30 "Сталинский синдром", д/ф
10.30, 13.30, 16.45 СИВ
10.35 АНК
12.30 Час "Реалиста"
13.35 Театр одного художника
14.00 "Стакан воды", с. 2
15.05 Немецкий язык
16.00 Эхо
16.30 Маленький концерт
17.00 "Чудесные годы"
17.30 Хоккей с Е.Майоровым
18.00, 21.00, 23.00 Сегодня
18.35 Герой дня
19.00 "Копи царя Соломона", х/ф
21.35 "Мистер Никто, или Опасные игры"
22.30 Времечко
23.20 Версии
23.35 Кафе Обломов

8 канал
18.00 "Беллисима"
18.45 "Пострелята"
19.15 "Дерзкие и красивые"
19.45 Городские часы
20.00 "Династия"
20.50 Вечарніца
21.00 Муз-парад
21.15 "Корабль", х/ф
23.15 Foxy music

Чацьвер 21 сьнежня

Белорусское телевидение
7.35 Утренний коктейль
7.50 Экономикст
8.00 Зеркало CNN
8.20 "Тамара Макарова", д/ф
8.30 "Моя любовь, моя печаль"
9.00 Уроки Н.Новожиловой
9.30 "Гриф – птица терпеливая", с. 2
10.35 Банка комиксов
11.05 Мультфильмы
11.35 "Атланты и кариатиды", с.4
13.20 "Путешествие в Италию Иоганна Вольфганга Гете", д/ф
15.00, 19.00, 23.05 Новости
15.10 Через годы...
15.40 Мультфильмы
16.10 ТВ – школе
16.40 Вера, Надежда, Любовь
17.10 Адвокат
18.00 Музыкальный антракт
18.10 BBC, CNN
18.45 MTV
19.10 Протокол
19.30 Портрет в интерьере
19.50 SOS
20.00 "Моя любовь, моя печаль"
20.35 Колыбельная
21.00 Панорама
22.10 "Гриф – птица терпеливая", с. 3
23.30 Экономикст
23.40 Крок
0.05 Под куполом Вселенной
0.10 Крок

ОРТ
5.00 Телеутро
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.00 Новости
8.15 "Тропиканка"
9.05 Мультфильм
9.25 Клуб путешественников
10.10 Смехопанорама
11.10 Под крышей мира
14.20 "Виджит спешит на помощь"
14.40 Лего-го
15.10 Тин-Тоник
15.35 "Элен и ребята"
16.00 Рок-урок
16.30 Семь дней спорта
17.25 Хоккей. Приз газеты "Известия". Россия – Швеция
20.00 Время
20.45 "Ран", х/ф
23.55 Музобоз
0.40 "Т.С.Н."

Канал "Россия"
6.30 Время деловых людей
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести
7.25 Требуются...
7.30 Звезды говорят
7.35 Ритмика
7.50 Всего понемногу
8.40 Телегазета
8.45 Крестьянский вопрос
9.05 "Санта-Барбара"
10.20 Милицейская хроника
10.30 "Санта-Барбара"
11.25 Никто не забыт
15.05 Там-там новости
15.20 Праздник каждый день
15.30 Компас "Роста"
16.20, 22.55 Первый шаг
16.55 Новая линия
17.25 "Музей и власть", ч. 3
17.55 Ваш партнер
18.10 Непопулярная тема
18.25 Лидер-прогноз
19.25 Подробности
19.35 "Санта-Барбара"
20.30 Маски-шоу
21.10 Клуб губернаторов
22.30 Река времени
22.35 Автомиг
22.40 Служба 299-00-00
23.40 ЭКС

Санкт-Петербург
12.00, 18.30, 21.45 Информ-TV
12.10 Стиль жизни
12.25, 12.50, 21.05 Музыкальный момент
12.30 Немецкая волна
12.45, 18.05 Телеблиц
13.00 Скорая помощь
13.30, 19.00 "Мануэла"
14.20 Советы садоводам
16.45 По всей России
17.00 Ленобтелекомпания
18.00 Телеблиц
18.05 Телемагазин
18.10 Большой фестиваль
18.50 Спортивные новости
19.50 Телеслужба безопасности
20.00 Мини-футбол
20.35 Тихо! Идет репетиция...
21.10 Наобум
22.00 Спорт, спорт, спорт...
22.15 "Мэри навсегда", х/ф

IV канал, НТВ
7.30 Мир вашему дому
7.40, 10.30, 13.30, 16.45 СИВ
7.50 Немецкий язык для детей
8.10 Уроки рисования
8.30 Оазис
9.00 Ноу-хау
9.30 Путешествие в страну испанского языка
10.35 АНК
12.30 Час "Реалиста"
13.35 Темкины открытия
13.55 Хоккей. Приз газеты "Известия". Финляндия – Чехия
16.15 Новая начальная школа
17.00 "Чудесные годы"
17.30 Такова спортивная жизнь
18.00, 21.00, 23.00 Сегодня
18.35 Герой дня
19.00 NHL
21.35 "Мистер Никто, или Опасные игры"
22.30 Времечко
23.20 Версии
23.35 "Убийца", м/ф

8 канал
18.00 "Беллисима"
18.45 "Пострелята"
19.15 "Дерзкие и красивые"
19.45 Мульт-планета
20.00 "Династия"
20.50 Вечарніца
21.00 Дилижанс
21.15 Театральное окно
21.45 Ваш стиль
22.00 "Сплошной риск", х/ф

Пятніца 22 сьнежня

Белорусское телевидение
7.35 Утренний коктейль
7.50 Экономикст
8.00 Зеркало CNN
8.20 Мультфильм
8.30 "Моя любовь, моя печаль"
9.00 ТВ – школе
9.30 "Гриф – птица терпеливая", с. 3
10.35 Концертный сезон
11.05 "Три года", х/ф
15.00, 19.00, 23.05 Новости
15.10 Мультфильмы
16.00 Все про все
16.20 Поклонитесь, внуки, деду!
16.50 Экомир-95
17.20 Диалоги о спорте
17.40 Интер-инфо
18.00 Музыкальный антракт
18.10 BBC, CNN
18.45 MTV
19.10 Живая нить энергетики
19.45 Эстрадный концерт
20.05 Вертикаль
20.35 Колыбельная
21.00 Панорама
22.10 "Воскресный папа", х/ф
23.55 Экономикст
0.05 Под куполом Вселенной
0.10 Акколада

ОРТ
5.00 Телеутро
8.00, 11.00, 17.00, 23.00 Новости
8.15, 17.20 "Тропиканка"
9.05 Хоккей. Приз газеты "Известия". Россия – Швеция
10.25 Пока все дома
11.10 От пятницы до пятницы
14.20 "Виджит спешит на помощь"
14.45 Новая реальность
15.05 "Три толстяка", х/ф
16.30 Семь дней спорта
18.10 Дикое поле
18.25 Человек и закон
18.55 Поле чудес
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время
20.45 "Детективное агентство "Лунный свет"
21.55 Взгляд
22.40 Трасса
23.10 "Опасные игры", х/ф

Канал "Россия"
6.30 Время деловых людей
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести
7.25 Требуются...
7.30 Звезды говорят
7.35 Ритмика
7.50 Всего понемногу
8.40 Телегазета
8.45 Крестьянский вопрос
9.05 "Санта-Барбара"
10.20 Милицейская хроника
10.30 Торговый дом
10.45 Между сказкой и былью
11.05 Клип-антракт
11.15 Новая линия
15.05 Там-там новости
15.20 Праздник каждый день
15.30 Продленка
15.50 Месяцеслов
16.20 Казахстан. Четыре года спустя
16.35 Дисней по пятницам
18.25 Правительственные будни
19.25 Подробности
19.35 "Санта-Барбара"
20.30 Поет А.Малинин
21.10 САС
22.30 Река времени
22.35 Автомиг
22.40 Служба 299-00-00
22.55 "М.Антониони. Снимать – значит жить", д/ф
23.50 АРТ-обстрел
0.20 Леда

Санкт-Петербург
12.00, 18.30, 21.45 Информ-TV
12.10 Стиль жизни
12.25, 12.50, 20.30 Музыкальный момент
12.30 Немецкая волна
12.45, 18.05 Телеблиц
13.00 Скорая помощь
13.30, 19.00 "Мануэла"
14.20 Советы садоводам
16.10 Детское TV
17.00 Ленобтелекомпания
18.00 Телемагазин
18.10 Большой фестиваль
18.50 Спортивные новости
19.50 Телеслужба безопасности
20.00 Илзе Лиепа и ее друзья
20.35 Тихо! Идет репетиция...
21.10 Чиж и К[о]
22.00 Спорт, спорт, спорт...
22.15 "За пределами разума", х/ф

IV канал, НТВ
7.30 Мир вашему дому
7.40, 10.30, 13.30, 16.45 СИВ
7.50 Английский язык для детей
7.10 Как устроен мир
8.25 Мультфильм
8.35 Вкусно, очень вкусно
8.45 Старая, старая книга
9.00 Атлантида
9.30 Английский язык
10.00 Начинаем деловой английский
10.35 АНК
12.30 Час "Реалиста"
13.35 Школьный эксперимент
13.50 С любовью к музыке
14.35 Пигмалион
15.05 Минарет
15.35 "Меня, как реку, суровая эпоха повернула", спек.
16.30 Шанс
17.00 "Чудесные годы"
17.30 Футбольный клуб
18.00, 21.00, 23.00 Сегодня
18.35 Герой дня
19.00 "Чтобы выжить", х/ф
20.40 Мультфильмы
21.35 "Дети кукурузы", т/с
22.30 Времечко
23.20 Версии
23.35 "8 1/2", х/ф

8 канал
18.00 "Беллисима"
18.45 "Пострелята"
19.15 "Дерзкие и красивые"
19.45 Городские часы
20.00 "Династия"
20.50 Вечарніца
21.00 Новости "К-Видео"
21.20 "Корабль любви"
22.15 Джентльмен шоу
22.45 "Праздник Нептуна", х/ф

СПОРТ

Жэрабя кінутае

Чэмпіянат сьвету па футболе ўжо стартаваў

Генэральны сакратар FIFA Блатэр праводзіць жэраб'ёўку. Беларускай камандзе пашанцавала: ёсьць шанец пазмагацца за трэцяе месца ў групе

НА ЗДЫМКУ: футбольныя зоркі мінулага чэмпіянату сьвету італіец Франка Барэзі і аргентынец Дыега Марадона. Чыя зорка засьвеціць у 1998 годзе?

ФУТБОЛ

■ Жэрабя XVI чэмпіянату сьвету па футболе было кінутае ў храме мастацтваў – парыскім Луўры. Фінальная стадыя чэмпіянату пройдзе ўлетку 1998 года на стадыёнах францускіх Парыжа, Ліона, Марсэля, Нанта, Тулузы, Сэн-Эцьена, Монпэлье і Ланa. У ёй возьмуць удзел 32 нацыянальныя зборныя. Дзьве з іх ужо вядомыя: каманды Бразіліі (чэмпіён сьвету) і Францыі (гаспадар турніру). За астатнія 30 пуцёвак павядуць спрэчку 170 зборных усіх кантынэнтаў, акрамя, вядома, Антарктыды.

49 эўрапейскіх камандаў разьбітыя на 9 групаў, пераможцы якіх зоймуць запаветныя месцы. Да іх далучыцца лепшая з тых, што занялі другія месцы. Астатнія восем другіх камандаў групавых турніраў згуляюць паміж сабой стыкавыя матчы, пераможцы якіх таксама паедуць у Францыю.

Вось склад дзевяці эўрапейскіх адборачных групаў.

I. Чэмпіён Эўропы-92 Данія, Харватыя, Грэцыя, Славенія, Босьнія і Гэрцагавіна.

II. Віцэ-чэмпіён сьвету-94 Італія, Англія, Польшча, Грузія, Малдова.

III. Нарвэгія, Швайцарыя, Вугоршчына, Фінляндыя, Азэрбайджан.

IV. Трэці прызэр Чэмпіянату сьвету-94 Швэцыя, Шатляндыя, Аўстрыя, ***Беларусь***, Латвія, Эстонія.

V. Паўфіналіст чэмпіянату сьвету-94 Баўгарыя, Расея, Ізраіль, Кіпр, Люксэмбург.

VI. Гішпанія, Чэхія, Славакія, Югаславія, Мальта, Фарэрскія выспы.

VII. Галандыя, Бэльгія, Турэччына, Уэльс, Сан-Марына.

VIII. Румынія, Ірляндыя, Літва, Македонія, Ісляндыя, Ліхтэнштайн.

IX. Нямеччына, Паўночная Ірляндыя, Украіна, Партугалія, Албанія, Армэнія.

Беларуская каманда трапіла ў сярэднюю па моцы групу, дзе зможа змагацца за трэцяе месца з аўстрыйцамі і латышамі. Выразныя фаварыты – швэды і шатляндцы, аўтсайдар – эстонцы. Вельмі моцны калектыў сабраўся ў II-ой, IV-ай і IX-ай групах. У апошняй вельмі складана будзе прабіцца наверх нашым паўднёвым суседзям – украінцам. Але магчыма. А вось нашым суседзям – расейцам і літоўцам – выразна пашанцавала, яны маюць усе шанцы змагацца за лідарства ў сваіх дывізіёнах. Але ня будзем сьпяшацца – час пакажа.

■ 170 000 даляраў павінен заплаціць маскоўскі "Спартак" менскаму "Дынама" за Валерыя Вялічку.

Такое рашэньне было прынятае ў штаб-кватэры UEFA. Між тым, спартакаўцы імкнуцца даражэй прадаць 30-гадовага Вялічку ў ніжагародзкі "Лакаматыў", вароты якога абараняе былы галкіпер менскага "Дынама" і зборнай Беларусі, цяпер – грамадзянін Расеі, Андрэй Сацункевіч. Другі галкіпер беларускай зборнай Валеры Шанталосаў з Ніжняга Ноўгараду зьяжджае ў маскоўскае "Тарпэда".

■ Маскоўскае "Дынама", магчыма, заключыць кантракт з менскімі аднаклубнікамі Юрыем Шуканавым і Аляксандрам Хацкевічам.

■ Лепшы бамбардзір фінальнага турніру чэмпіянату сьвету-94 Алег Саленка абжыўся ў Шатляндыі, дзе выступае за Glasgow Rangers.

На мінулым тыдні з ягонага дому быў скрадзены гадзіньнік, залаты пярсьцёнак, крэдытныя карткі і вадзіцельскія правы.

ХАКЕЙ

■ Зноў прайграў "Цівалі". На гэты раз у Маскве "Крыльлам Саветаў" – 0:5. І тут – у другой групе НХЛ – менчукі займаюць звыклае апошняе месца.

■ Ва Ўсходне-Эўрапейскай хакейнай лізе чарговыя перамогі ў лідараў – гарадзенскага "Нёмана" і наваполацкага "Паліміру", у якіх 41 і 40 ачкоў адпаведна. На трэцім месцы – "Белсталь" (Жлобін) – 22 ачкі.

■ Супэрфорвард Penguins Марыё Лем'ё лідуе ў спаборніцтве бамбардыраў NHL. У дзесятцы лепшых – чатыры легіянэры: Ярамір Ягр з Чэхіі, Пэтэр Форсбэрг са Швэцыі, знакаміты расеец Аляксандар Магільны і фін Тээму Сэляне.

АЛІМПІЯДА

Нацыянальны алімпійскі камітэт Беларусі накіруе на Алімпійскія гульні ў Атланту каля 120 спартсмэнаў, якія павінны заваяваць 20 узнагародаў. Мяркуецца, што чэмпіёны Алімпіяды будуць прэміраваныя 50 тысячамі даляраў.

ВАЛЕЙБОЛ

Чэмпіёны краіны валейбалісты віцебскага "Спадарожніка" не прайшлі групавы турнір Эўрапейскай канфэдэрацыі валейболу. Віцьбічы выйгралі ў клуба "Струміка" (Македонія) 3:0, але з такім жа лікам саступілі "Асьпіне" (Партугалія).

У аналагічным турніры спартсмэнкі берасьцейскага "Дываноўшчыка" прайгралі два матчы з трох і таксама выбылі з далейшай барацьбы.

ФРЫСТАЙЛ

Сяргей Ткачэнка заняў чацьвёртае месца ў акрабатычных скачках на першым этапе Кубку сьвету ў Ціне (Францыя). Юлія Раковіч была дзевятай у жаночым турніры.

БАТУТ

Чэмпіёнамі Эўропы сталі беларускія скакуны Дзьмітры Паляруш – у адзіночным разрадзе, Шышоў і Кашпера – ў сінхронных скачках.

ГІРАВЫ СПОРТ

6250 разоў выціснуў пудовую гіру Барыс Грыднеў з Яльца, палепшыўшы сваё ж дасягненьне амаль на 2000 разоў. У суме Грыднеў узьняў больш за 1000 тонаў!

Падрыхтаваў
Сямён ПЛОЦ

Субота 23 сьнежня

Белорусское телевидение
8.00 Экономикст
8.10 Зеркало CNN
8.30 Спортплощадка
8.45 Мир природы и увлечений
9.35 Здоровье
10.05 Ералаш
10.25 MTV
11.10 "Цветы провинции", х/ф
12.30 Телеклуб "Гав-гав"
13.00 Многоголосие
13.35 КВН–95
14.35 Четвертое измерение
15.20 "Тропическая жара"
16.10 Етвызь – 95
17.15 Музыкальный салон
18.05 Банка комиксов
18.35 Финансовое время
18.50 Колумбус. Высокий стиль
19.20 "Проделки в старинном стиле", х/ф
20.35 Колыбельная
21.00 Новости
21.50 "На Дерибасовской хорошая погода, или На Брайтон-Бич опять идут дожди", х/ф
23.25 Видимо-невидимо
0.25 Под куполом Вселенной
0.30 Королевская охота

ОРТ
6.45 Подъем!
7.45 Слово пастыря
8.00, 14.00, 17.00, 23.00 Новости
8.10 Подъем
9.30 Не зевай!
10.00 Утренняя почта
10.35 Смак
10.50 "Живопись: великие имена"
11.20 Бомонд
11.40 Звезды российского искусства
12.15 "Екатерина Воронина", х/ф
14.20 Автомобиль и я
14.50 В мире животных
15.30 Америка с М.Таратутой
16.00 Как-то раз
16.10 Умники и умницы
17.20 Телескоп
17.50 Праздник сатиры и юмора
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время
20.45 Что? Где? Когда?
21.55 "Детективное агентство "Лунный свет"
23.10 "Дива", х/ф

Канал "Россия"
7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Вести
7.25 Звезды говорят
7.30 Вовкулакия, или Загадка доктора Никодима
7.45 Компас "Роста"
8.00 "Одиссея"
8.25 Чудо-кисточка
8.45 Этикетка
8.55 Мировая деревня
9.25 Твои возможности, человек
9.55 Торговый дом
10.00 До Москвы – далеко
10.45 Пилигрим
11.30 Лучшие игры NBA
12.30 Карьера
13.20 De facto
13.35 "Рождество комиссара Мегрэ", ч. 1
14.25 Веди
14.55 Клип-антракт
15.00 Футбол без границ
15.45 Танц-экспресс
16.00 Театр моей памяти
16.30 Горячая десятка
17.25 Большой скандал
17.55 "Beatles, Великая четверка", д/ф
19.25 Аншлаг и К°
20.55 Рождественский концерт
22.30 Река времени
22.35 Автомиг
22.40, 23.55 Служба 299-00-00
22.55 Программа "А"
0.10 "Будьте моим мужем", х/ф

Санкт–Петербург
10.00 Стиль жизни
10.25 Дом кино
10.55 Моя музыка
11.25 Теледоктор
11.45 Исторический альманах
12.15 ТеСТ
12.30 "И корабль плывет...", х/ф
14.40 Храм
15.10 Золотой ключ
15.25 Чемпионат Италии по футболу
17.25 Мы и банк
18.10 Большой фестиваль
18.30, 21.45 Информ–TV
18.50 Вкус к жизни
19.15 "Смерть неаполитанского математика", х/ф
21.00 На дороге
22.05 Теле-граф
22.25 "Доминик и Юджин", х/ф
0.15 Хрустальный ключ

IV канал, НТВ
7.00 Михаил Моргулис
7.30 Мультфильмы
8.05 Анонс семейного канала
8.15 Детская площадка
9.00, 10.35, 12.00, 13.05 В гостиной семейного канала
9.20 Домовладелец
9.35 Адресный план
9.55 Нужные вещи
10.15 Медицина для вас
10.30, 13.30, 16.45 СИВ
11.00 Красиво шить не запретишь
11.20 Телеклуб "Музыкальная элита"
12.20 Пенсион
12.25 В семейный блокнот
12.50 Юмориста вызывали?
13.35 С полуслова
13.50 Транспортный вестник
14.15 Космическая телеантенна
14.30 Интересные встречи
15.15 СИВ
15.35 Научные субботы
16.05 СИВ
16.25 Сокровища пирамиды
17.00 Мультфильм
17.25 Дог-шоу
18.00, 21.00 Сегодня
18.35 "Криминальная Россия: современные хроники"
19.10 Пилот
20.00 Намедни
20.45 Куклы
21.35 "Братья Блюз: вдвоем против всех", х/ф
23.55 Третий глаз
00.40 Playboy

8 канал
15.00 Открытые небеса
15.30 "Соло для слона с оркестром", х/ф
17.30 Христианская программа
18.00 Мульт-планета
19.00 "Сила Шаолиня", х/ф
20.30 Вечарніца
20.45 На-ли-вай
21.15 "Детективы на полставки"
22.15 Телеменю
22.30 "Круговорот", х/ф

Нядзеля 24 сьнежня

Белорусское телевидение
7.55 Уроки Н.Новожиловой
8.25 Новости
8.40 Авто-парк
8.55 Телебом
9.20 О шахматах и шахматистах
9.45 Все нормально, мама!
10.15 Туробъектив
10.35 MTV
11.05 Арсенал
11.35 "Одиноким предоставляется общежитие", х/ф
13.00 Ситуация
13.30 Телевизионный Дом кино
14.25 Пресс-импреза
15.10 "Экспедиция"
15.45 Етвызь-95
16.50 Стиль
17.15 Бездельник
17.45 "Первая перчатка", х/ф
19.05 Бархатный сезон
19.35 Колыбельная
20.00 Резонанс
21.05 Карамболь
21.35 "Парижанка", х/ф
23.00 Каляды. Набажэнства ў касьцёле сьв.Роха
24.00 Под куполом Вселенной

ОРТ
6.50 Спортлото
7.00, 8.10 Подъем!
8.00, 14.00, 17.00, 23.05 Новости
9.30 Пока все дома
10.00 Утренняя звезда
10.50 Из первых рук
11.00 Служу России!
11.30 Играй, гармонь
12.00 Русскій міръ
12.25 Под знаком "пи"
12.55 "Мой друг – лошадь"
13.25 Смехопанорама
14.20 Дети Чечни
14.40 Музыка в эфире
15.30 Клуб путешественников
16.15 Мультфейерверк
17.20 Футбольное обозрение
17.55 Лучшая российская мультипликация
18.00 Оба–на!
18.45 "Пианино", х/ф
21.00 Воскресенье
22.00 "Детективное агентство "Лунный свет"
23.15 Любовь с первого взгляда

Канал "Россия"
7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Вести
7.25 Звезды говорят
7.30 Первый дубль
7.45 "Одиссея"
8.10, 22.40, 23.45 Служба 299-00-00
8.25 В мире авто- и мотоспорта
8.55 Доброе утро, Европа!
9.25 Аты–баты...
9.55 Торговый дом
10.00 Вести в одиннадцать
10.15 Русское лото
11.00 "Прекрасный кенгуру", д/ф
11.55 Большой хоккей
12.35 Книжная лавка
13.20 Не вырубить...
13.35 "Рождество комиссара Мегрэ", ч. 2
14.30 Золотая шпора
15.00 Возьми крест свой...
15.50 Аргентинское танго
15.55 Коробка передач
16.10 Три богатыря
17.00 Волшебный мир Диснея
17.55 "Beatles, Великая четверка", д/ф
19.25 "Приключения няни", х/ф
21.25 У Ксюши
22.30 Река времени
22.35 Автомиг
22.55 XX век в кадре и за кадром
24.00 "Черные кошки в бамбуковых зарослях", х/ф

Санкт–Петербург
9.00 Это ваш день
9.25 Целительное слово
9.55 Стиль жизни
10.15 "Тайна пирамид"
11.00 Воскресный лабиринт
12.10, 15.20, 18.05 Музыкальный момент
12.15, 14.40, 17.25, 21.25 Центр межрегиональных программ
12.50 Страсти-мордасти
13.05 Классика-5
13.35 Триумф в Мариинском
13.55 Концерт
15.25 Антре
15.45 Рождественский мультипликационный фильм
16.40 На "бис"
18.10 Экспресс-кино
18.30, 21.45 Информ-TV
18.50 Вкус к жизни
19.20 Овертайм
19.35 Анонс
19.50 "Последняя минута", х/ф
22.15 Ноу смокинг
23.00 Музыкальный рай

IV канал, НТВ
7.00 Прикосновение
8.00 Анонс семейного канала
8.10 Детская площадка
9.00, 10.35, 13.50, 16.20 В гостиной семейного канала
9.20 Вернисаж
9.35 Удачный день
9.45 Консилиум
10.15 Полезные советы
10.30, 13.30, 16.45 СИВ
11.00 В двенадцать пополудни
12.45 Призовая игра
13.05 Пенсион
13.10 Графоман
13.20 Журнал журналов
14.15 Декабрьские вечера-95
14.35 Голос земли
15.05 Налоги и доход
15.20 Burda moden предлагает...
15.50 Подъем переворотом
17.00 "Полицейский Каттс и его собака"
17.30 Сто к одному
18.00 Сегодня
18.30 "Третий не лишний", х/ф
20.00 Итоги
21.10 "Вне закона", х/ф
23.00 Ретро TV
23.30 Картинг

8 канал
15.00 Открытые небеса
15.30 "Знакомство", х/ф
17.30 Сегодня с Марлен Хикки
18.00 "Секретная миссия"
18.30 Мульт-планета
19.00 "Скромное обаяние буржуазии", х/ф
20.30 Вечарніца
20.45 От улыбки...
21.30 Red wave
22.00 "Строго на юг", х/ф

Падпісны індэкс 63887 Нумар падпісаны ў друк 14.12.95 (2.00) Надрукавана ў Аршанскай друкарні (г.Ворша, вул.Замкавая,3) © СВАБОДА Спасылка на газэту СВАБОДА абавязковая Наклад 93000